

Vyhodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK) za rok 2020

1. Analýza stavu rozvoja Košického kraja

V nasledujúcom texte uvádzame analýzu silných a slabých stránok a výziev v rozvoji v nadväznosti na plnenie cieľov PHSR Košického kraja podľa jednotlivých oblastí.

EKONOMIKA A ĽUDSKÉ ZDROJE

Silné stránky:

- priaznivá veková a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva
- významný vzdelávací, inovačný a výskumný potenciál
- existujúce klastre v oblasti IKT technológií, robotiky a automatizácie a v oblasti cestovného ruchu, potenciál vzniku nových klastrov

Slabé stránky:

- vysoká nezamestnanosť, predovšetkým dlhodobá nezamestnanosť
- porovnateľne nižšie mzdy, vysoká miera chudoby a sociálnej exklúzie
- 6 okresov spadajúcich do kategórie najmenej rozvinutých okresov
- porovnateľne nižšia intenzita podnikateľskej aktivity a nižšia dynamika vzniku nových podnikov všetkého druhu (obchodných spoločností, družstiev i fyzických osôb)

Výzvy v rozvoji:

- vyššia a efektívnejšia podpora rozvoja lokálnej ekonomiky a ekonomiky Košicko-Prešovskej aglomerácie
- efektívnejšie využívanie endogénneho potenciálu Košicko – Prešovskej aglomerácie
- vyššia podpora tvorby nových pracovných miest v prioritných oblastiach
- podpora nadväznosti vzdelávania na potreby trhu práce
- vyššia podpora pri riešení problémov a potrieb malých obcí a miest
- ďalší rozvoj inovačných ekosystémov a hodnotových reťazcov v kraji
- efektívnejšie využívanie malých lokálnych zdrojov na výrobu energie a obnoviteľných zdrojov energie
- implementácia integrovaného prístupu k regionálnemu a územnému rozvoju

KREATÍVNA EKONOMIKA A INOVÁCIE

Silné stránky:

- skúsenosti s projektom EHMK 2013 a tým aj naštartovanie nových aktivít pre rozvoj kultúry a kreatívneho priemyslu
- nové umelecké a kreatívne iniciatívy s nadšenými a dynamickými ľuďmi
- rastúca ponuka služieb v oblasti podpory podnikania, inovácií a kreatívnej ekonomiky
- rozvinutý IKT sektor a klaster v oblasti IKT – Košice IT Valley
- multifunkčné kultúrno-kreatívne centrá: Tabačka Kulturfabrik, Kasárne Kulturpark, atď.
- úspešné firmy, podnikatelia a aktéri v rôznych oblastiach kreatívneho priemyslu

- mesto Košice získalo titul UNESCO City of Media Arts a má aktívnu organizáciu pre podporu kultúry a kreatívnej ekonomiky Creative Industry Košice, n.o. (CIKE)
- zahraniční investori v IKT v Košickom kraji
- medzinárodné skúsenosti a projekty
- existujúca kultúrna infraštruktúra
- vzdelávacie ponuky v oblasti kreatívneho priemyslu (stredné školy, TUKE, UPJŠ, kurzy, atď.)
- plánované investície do založenia Krajského inovačného centra a Krajského kreatívneho centra

Slabé stránky:

- nedostatočná prezentácia a marketing kultúrneho a kreatívneho priemyslu a lokálnych tvorcov, produktov a služieb
- deklarovaná politická podpora MSP a kreatívneho priemyslu nie je dostatočne transformovaná do praxe
- nízka regionálna identita
- vysoká miera závislosti na verejných financiách v oblasti kultúry a umenia
- nedostatočné využívanie kreatívnych a inovačných metód vo verejnom, súkromnom a akademickom sektore
- únik mozgov
- absencia exportnej stratégie

Výzvy v rozvoji:

- rozvoj ekosystému kreatívnej ekonomiky a podpory inovácií
- lepšie prepojenie výskumu a vývoja na potreby praxe aj pre komerčné využitie
- lepšia spolupráca regionálnych aktérov z verejného a súkromného sektora na konkrétnych rozvojových témach praxe
- využitie kreatívneho priemyslu pre rozvoj služieb a produktov vo verejnom a súkromnom sektore
- vytvorenie kreatívneho klastra
- lepšie prepojenie trhu práce a vzdelávania
- budovanie regionálnej identity
- tvorba a rozvíjanie lokálnych produktov a ich popularizácia
- prepojenie kreatívneho priemyslu s ďalšími oblasťami a odvetviami hospodárstva (napríklad cestovný ruch, zdravotníctvo, sociálna oblasť, priemysel, atď.)
- nové technológie a ich využívanie v kreatívnom priemysle (3D tlač, 3D sken, umelá inteligencia, rozšírená realita, virtuálna realita, atď.)

DOPRAVA

Silné stránky:

- rozvinutý dopravný systém z hľadiska plošného pokrytia územia – hustá sieť liniek pravidelnej autobusovej dopravy dostatočne pokrýva celé územie kraja a prakticky všetky cesty I., II. a III. triedy
- ponuka dopravných služieb na stabilnej úrovni – najmä v prímestskej autobusovej doprave – je snahou dlhodobo udržať výkony prímestskej autobusovej dopravy
- relatívne vysoká hustota cestnej siete regionálneho charakteru (ciest II. a III. triedy)
- podmienky pre tvorbu Integrovaného dopravného systému v spolupráci s PSK

- zabezpečenie relatívne pravidelného a stabilného financovania správy a údržby jestvujúcej cestnej siete
- postupné znižovanie počtu dopravných nehôd, počtu usmrtených a zranených, ako aj škôd na majetku
- vytvorenie spoločného organizátora Košickým a Prešovským samosprávnym krajom – IDS Východ pre región Východné Slovensko
- platba cestovného v autobusoch prímestskej autobusovej dopravy prostredníctvom NFC mobilného telefónu na východnom Slovensku

Slabé stránky:

- nedostatočné napojenie územia na nadradenú cestnú infraštruktúru, nedobudovaná sieť diaľnic, rýchlostných ciest a diaľničných privádzačov, čo prispieva k zvyšovaniu dopravného zaťaženia regionálnych ciest a brzdí prílev investícií do kraja
- v okresoch Gelnica a Spišská Nová Ves dokonca nie sú ani žiadne cesty I. triedy a intenzita dopravy na cestách II. triedy dosahuje 15 000 vozidiel za 24 hodín
- nevyužitý potenciál železničnej infraštruktúry s nízkou ponukou železničnej dopravy, ktorú objednáva Ministerstvo dopravy a výstavby SR
- nízka úroveň kvality zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia integrovanej infraštruktúry verejnej osobnej dopravy
- minimálna preferencia systémov verejnej dopravy v mestách
- prekračovanie maximálnej povolenej rýchlosti v intravilánoch miest a obcí – najčastejšia príčina dopravných nehôd
- nízka efektívnosť výkonu bežnej a zimnej údržby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja
- nedostatočné rozšírenie využitia informačných technológií pri riadení a výkone správy a údržby ciest
- nedostatočné presadzovanie maximálneho urýchlenia prípravy a výstavby nadradenej cestnej aj železničnej infraštruktúry
- nedostatočný prietok Q100 u mostov nad vodnými tokmi a nedostatočná zaťažiteľnosť mostov, môže ohroziť plynulú dopravnú obsluhu územia nákladnou dopravou
- nedostatočné sústredenie zdrojov na modernizáciu mostov

Výzvy rozvoja:

- aplikácia Plánu dopravnej obslužnosti a spracovaného Dopravného modelu KSK
- aplikácia Plánu udržateľnej mobility Košického kraja
- zavedenie zónovej tarify na území KSK a PSK
- vývoj mobilnej aplikácie IDS Východ pre prímestskú autobusovú dopravu, mestskú dopravu a železničnú dopravu s možnosťou online vyhľadávania dopravných spojení a nákupu cestovného lístka
- aplikácia centrálného dispečingu IDS Východ na území KSK a PSK
- Príprava nového programového obdobia 2021 – 2027, oblasti podpory: verejná osobná doprava, integrovaný dopravný systém, cestná infraštruktúra (cesty II. a III. triedy, mosty, cyklotrasy)

ENERGETIKA

Silné stránky:

- promptná adaptácia v problémoch energetiky KSK
- odsúhlasenie projektu ELENA v spolupráci s EIB

- príprava projektov na rekonštrukciu budov formou EPC projektov
- začiatok implementácie tvorby Nízkouhlíkovej stratégie – schvaľovací proces posudzovania vplyvov na životné prostredie

Slabé stránky:

- chýbajúce databázy majetku, zdrojov energií a spotrebičov energií
- zlý stav budov z hľadiska energetickej efektívnosti – pomalá obnova
- chýbajúci strategický dokument rozvoja energetiky kraja

Výzvy v rozvoji:

- vybudovanie energetického monitoringu a manažmentu na báze IoT
- pasportizácie nehnuteľnosti s následnou implementáciou do databáz

SOCIÁLNA OBLASŤ

Silné stránky:

- priaznivý pomer medzi verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb na území KSK
- kontinuálna práca Úradu KSK v oblasti plánovania rozvoja sociálnych služieb
- zvyšovanie kvality služieb v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK prostredníctvom zavádzania podporných systémových nástrojov (ISO, CAF, CYGNUS)
- jasne zadefinované koncepcie rozvoja sociálnych služieb u verejných poskytovateľov
- systémovo riešené špecializované poradenstvo (optimalizovaná sieť špecializovaných poradenských služieb)
- zapojenie verejného poskytovateľa sociálnych služieb (LIDWINA DSS) do národného projektu deinštitucionalizácie
- reflektovanie KSK na potreby občanov so špecifickými potrebami (zriadenie špecializovaných zariadení pre autistov, špecializovaných ambulatných služieb pre ľudí s demenciou,...)
- odborný potenciál zamestnancov sociálnych služieb na území KSK
- legislatívne upravená možnosť financovania sociálnych služieb z iných, tzv. nadštandardných činností (§15 ods. 3 zákona o sociálnych službách) a z prostriedkov verejného zdravotného poistenia
- existencia kancelárie prvého kontaktu na Úrade KSK
- zapojenie zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK do projektu Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – podpora transformačných tímov (IDEA, LUMEN, ONDAVA – II. cyklus),
- spolupráca zariadení sociálnych služieb s ÚPSVaR SR (zapájanie do projektov, absolventská prax, aktivačná činnosť...)
- založenie Sociálneho podniku KSK, s.r.o. a Nadácie KSK
- podpora Dobrovoľníckeho centra Košického kraja

Slabé stránky:

- chýba spracovaná analýza o potrebách sociálnych služieb v oblasti krízovej intervencie
- suplovanie nedostatku sociálnych bytov sociálnymi službami (zariadenie podporovaného bývania, útulky, domovy na polceste)
- absencia nízkoprahových sociálnych služieb krízovej intervencie
- neprepojenosť komunitných plánov sociálnych služieb obcí na koncepciu rozvoja sociálnych služieb KSK

- absencia koncepcií rozvoja sociálnych služieb u neverejných poskytovateľov (častá zmena druhu sociálnej služby)
- nedostatočná úroveň vzdelávania zamestnancov sociálnych služieb
- nízke ohodnotenie a nízky status zamestnancov sociálnych služieb
- slabá vzájomná spolupráca a prepojenosť jednotlivých zariadení sociálnych služieb podľa druhu služby, cieľových skupín
- suplovanie kompetencií obcí zo strany KSK

Výzvy v rozvoji:

- zjednotenie posudkovej činnosti
- vytváranie nových pracovných príležitostí prostredníctvom legislatívnych zmien v úprave podmienok priznávania príspevku za opatrovanie a realizácie národných projektov (poskytovaním opatrovateľskej služby) a tým aj zníženie nezamestnanosti v kraji
- existencia viacerých strategických dokumentov a programov na národnej úrovni podporujúcich rozvoj komunitných služieb
- široká paleta vzdelávacích kurzov pre zamestnancov sociálnych služieb
- spolupodieľanie sa obcí a miest na financovaní sociálnych služieb
- zvýšenie príspevku za opatrovanie blízkej osoby
- potenciál obcí, ktoré môžu v spolupráci s Úradom KSK komunitne plánovať rozvoj sociálnych služieb v závislosti na potrebách miestneho obyvateľstva
- prítomnosť univerzitných a vysokoškolských pracovísk, ktoré môžu napomôcť rozvoju sociálnych služieb napr. výskumom, ale aj dôslednejším prepojením potrieb praxe so vzdelávaním, možnosť kvalitného ďalšieho vzdelávania zamestnancov a pod.
- prevencia duševných chorôb na stredných školách
- motivovať zamestnancov v oblasti sociálnych služieb o celoživotné vzdelávanie
- podporovať status zamestnancov sociálnych služieb

ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky:

- väčšina infraštruktúry vo verejnom vlastníctve – investovanie a zveľadenie majetku
- komplexná komunitná infraštruktúra
- odborný potenciál poskytovateľov všeobecnej, špecializovanej a inej špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti
- primeraná sieť ústavných zdravotníckych zariadení
- vysoký materiálo-technický a personálny potenciál v boji proti ochoreniu COVID-19 pri podávaní vakcín (predchádzanie následkom pandémie)

Slabé stránky:

- zastaraná infraštruktúra zdravotníckych zariadení a vysoký investičný dlh nehnuteľností využívaných na zdravotné strediská, resp. prenajímaných poskytovateľom zdravotnej starostlivosti
- nedostatok poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v primárnom kontakte
- absencia komplexného prepojenia zdravotnej a sociálnej starostlivosti s dôrazom na princíp dlhodobej zdravotnej starostlivosti
- nedostatočná dostupnosť zdravotnej starostlivosti vo vybraných špecializáciách
- vysoký priemerný vek lekárov najmä primárnej zdravotnej starostlivosti
- dlhé čakacie doby na špecializovanú zdravotnú starostlivosť, resp. plánované operačné výkony

- nedostatok finančných zdrojov v zdravotníctve
- starnutie populácie

Výzvy v rozvoji:

- zlepšenie kvality a komplexnosti zdravotnej starostlivosti
- možnosť integrácie siete všeobecných lekárov
- príležitosť na komplexnú reformu celého systému poskytovania zdravotnej starostlivosti v SR
- rozširovanie kompetencií všeobecných lekárov
- možnosť zabezpečenia financií z fondov EÚ na podporu primárneho kontaktu
- zvýšenie energetickej úspory zdravotníckych zariadení a tým zníženie prevádzkových nákladov zdravotníckych zariadení
- modernizácia prístrojového vybavenia pre komplexné poskytovanie zdravotnej starostlivosti
- zavedenie eHealth a elektronizácia
- komplexné služby bližšie k pacientovi
- posilnenie primárnej zdravotnej starostlivosti pri trende zvyšujúcej sa prevalencie chronických ochorení
- integrované služby zdravotnej starostlivosti, služby podpory zdravia a služby sociálnej starostlivosti vo vymedzenej spádovej oblasti

CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky:

- mimoriadny prírodný potenciál, zachovalá a atraktívna príroda, vysoká koncentrácia prírodných daností na malom území vhodná na ekoturizmus
- unikátne kultúrno-historické dedičstvo vrátane pamiatok UNESCO
- rozmanitosť potenciálu, ktorá umožňuje vytvoriť komplexnú celoročnú ponuku pre všetky cieľové skupiny
- výhodná geografická poloha (blízkosť trhov HU, UA a PL a existujúce medzinárodné vzťahy, spolupráca s Prešovským krajom, blízkosť stredísk cestovného ruchu k veľkým mestám – Košice, Prešov, Poprad a k iným turistickým lokalitám – Tatry)
- dopravná dostupnosť kraja zo zahraničia (blízkosť 3 letísk – Košice, Poprad, Budapešť, napojenosť na medzinárodné cestné koridory)
- dostatok ubytovacích kapacít v najviac navštevovaných turistických lokalitách
- existujúca sieť destinačných organizácií aktívnych v rozvoji cestovného ruchu (organizácie cestovného ruchu, združenia) na regionálnej a krajskej úrovni
- Košický kraj má najlepšie podmienky na rozvoj ekoturizmu (Stratégia rozvoja ekoturizmu v Košickom kraji)

Slabé stránky:

- nízka obsadenosť ubytovacích kapacít
- chýbajúce ubytovacie kapacity v destinačne zaujímavých lokalitách
- málo rozvinuté služby cestovného ruchu v malých no turisticky atraktívnych lokalitách, chýbajúca doplnková infraštruktúra, služby v rozvinutejších turistických destináciách
- náročnejšia dopravná dostupnosť stredísk cestovného ruchu verejnou dopravou najmä počas víkendov, sviatkov a prázdnin
- nízka diverzifikácia ponuky, nedostatok balíkov – produktov cestovného ruchu mimo hlavnej turistickej sezóny a so špecifikáciou pre cieľové skupiny

- neexistencia mechanizmov na systematickú podporu realizácie a údržby primárnej ponuky a nekomerčnej infraštruktúry v cestovnom ruchu, napr. cyklistické trasy, zabezpečovacie zariadenia a pod. a prvkov
- nedostatočné financovanie a personálne zabezpečenie (odborného personálu) organizácií a združení cestovného ruchu zabezpečujúcich manažovanie cestovného ruchu, neexistencia manažérskych organizácií v lokalitách s turistickým potenciálom
- nedostatočná reálna spolupráca aktérov v cestovnom ruchu
- nevyužívanie moderných nástrojov a možností na propagáciu a marketing ponuky cestovného ruchu

Výzvy v rozvoji:

- vytváranie podmienok pre trvalo udržateľný rozvoj infraštruktúry a rozvoj cestovného ruchu
- koordinovaný a dátovo podložený rozvoj turistických destinácií/ regiónov
- efektívnejšia spolupráca aktérov v cestovnom ruchu s cieľom vytvárať komplexné produkty cestovného ruchu vrátane intenzívnejšieho zapojenia kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a ich aktivít do produktov cestovného ruchu, následná propagácia
- zachovanie prírodného bohatstva a kultúrneho dedičstva a ich využívanie pre udržateľný rozvoj cestovného ruchu
- podpora dostupnosti turistických atrakcií, budovanie cyklotrás vo väzbe na existujúce cyklistické komunikácie a prepojenosť s turistickými cieľmi
- podpora regionálnej prepojenosti posilnením regionálnej kyvadlovej dopravy (skibusy, cyklobusy, sezónne vlaky)
- rozvoj informačných služieb v regiónoch
- zlepšovanie dostupnosti a prístupnosti aktív cestovného ruchu
- posilnenie postavenia manažérskych organizácií cestovného ruchu, najmä oblastných organizácií cestovného ruchu
- podpora vytvárania produktov ekoturizmu
- rozvoj kúpeľníctva a súvisiacich služieb vo vyššom kvalitatívnom segmente

KULTÚRA

Silné stránky

- bohaté a rozmanité kultúrne dedičstvo jednotlivých subregiónov vrátane národnostnej kultúry
- sieť 23 kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK je v kraji pomerne rovnomerne rozložená
- nová Koncepcia rozvoja kultúry v KSK 2020 – 2025 (s výhľadom do roku 2030)
- systematicky je rozvíjané viaczdrojové financovanie (zvyšuje sa miera samofinancovania deklarovaná každoročne zvyšujúcou sa úspešnosťou v grantoch)
- cca 5000 aktérov pôsobiacich v segmente tradičnej ľudovej kultúry v kraji, úspešnosť umeleckých zoskupení v súťažiach a na prehliadkach
- zavádzanie moderných interaktívnych prvkov do programov prezentujúcich kultúrne dedičstvo
- rozvíjajú sa nezávislé kultúrne komunitné aktivity v kraji
- silné zázemie kreatívnych odvetví v meste Košice

Slabé stránky

- nedostatočne využitý potenciál regionálnych kultúrnych špecifik
- nesystémové rozdelenie verejných kultúrnych zariadení na rozpočtové a príspevkové organizácie
- problém s kvalitnými odbornými zamestnancami v zariadeniach z dôvodu nízkeho mzdového ohodnotenia
- neprehľadnosť v podujatiach, aktivitách
- nedostatočný komplexný marketingový manažment kultúrnych inštitúcií
- aktivity v oblasti kultúrneho turizmu bez prioritizácie (nedostatočné prepojenie balíkov cestovného ruchu a ponuky služieb kultúrnych zariadení)
- nedostatočné zabezpečenie a ochrana predmetov kultúrnej hodnoty
- chýbajúce regionálne dáta a analýzy
- nedokončené investície pre obnovu kultúrneho dedičstva

Výzvy rozvoja

- rozšíriť využívanie rôznych funkcií kultúry, otvoriť kultúru pre spoluprácu s inými sektormi verejnej správy a so súkromným sektorom
- zvyšujúcu sa konkurenciu na trhu kultúrnych operátorov z mimovládneho sektora využiť na partnerstvá a spoločné projekty
- vyvinúť nový mechanizmus financovania kultúry, pokračovať v získavaní externých zdrojov
- pokračovať v investíciách pre obnovu, uchovanie a sprístupnenie hmotného kultúrneho dedičstva
- prehodnotiť festivaly a veľké podujatia s ohľadom na ich kvalitu
- optimalizovať sieť a prevádzku kultúrnych zariadení KSK v kraji

ŠKOLSTVO

Silné stránky:

- aktivita škôl zapájania sa stredných odborných škôl do projektov, t.j. získavania mimorozpočtových zdrojov financovania, napr.:
 - 16 úspešných IROP projektov
 - aktívny vstup zamestnávateľov do SDV (duálne zmluvy so zamestnávateľmi, učebné zmluvy so študentmi)
 - aktívna spolupráca SOŠ so zamestnávateľmi (odborný výcvik u zamestnávateľa)
 - vstup IT sektora do vzdelávacieho systému SOŠ – podpora aktivít realizovaných na základe uzatvorenej zmluvy KSK s IT VALEY
 - zapojenie sa KSK do projektu na podporu systému duálneho vzdelávania s cieľom zvýšiť povedomie a záujem o SDV (spolupráca s lotyšským, slovinským a s poľským partnerom)

Slabé stránky:

- rastúci počet žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
- nedostatočný záujem o regionálne stredné odborné školstvo
- národnostne zmiešané územie – špecifiká – zvýšené nároky na financovanie
- nezáujem o profesie, ktoré sú žiadané trhom práce

Výzvy v rozvoji:

- sledovanie potrieb trhu práce cez plánovanie výkonov na stredných odborných školách

- prepojenosť na zamestnávateľov a spolupráca so stavovskými a profesijnými organizáciami
- schvaľovanie učebných a študijných odborov v zmysle potrieb trhu práce v KROVaP

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky:

- fungujúci termovalorizátor pre energetické zhodnocovanie odpadov v Košiciach (Kosit)
- podpora samospráv pri separácii odpadov (OP KŽP, Envirofond)
- optimálne rozmiestnenie subjektov nakladajúcich s odpadom v rámci kraja
- výstavba a prevádzkovanie zberných dvorov a zariadení na zber, triedenie a znovuzhodnotenie odpadov, postupný prechod na obehové hospodárstvo
- využívanie miestnych zdrojov (pramene, vrty) pre zásobovanie obcí a miest pitnou vodou
- možnosť alternatívneho spôsobu čistenia odpadových vôd
- lesnatosť Košického kraja, hustá sieť chránených území národného aj európskeho významu (NATURA 2000)
- zabezpečená povodňová ochrana intravilánov sídiel na vodohospodársky významných tokoch
- využívanie OZE v rozumnej miere a v oblastiach kde majú opodstatnenie

Slabé stránky:

- nedostatočná výstavba verejných vodovodov spolu s výstavbou verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd
- nízke environmentálne povedomie občanov pri predchádzaní vzniku a separácii odpadov
- pri rozhodovaní o spôsobe nakladania s odpadmi v obciach a mestách prevláda ekonomický aspekt nad environmentálnym
- zanedbané čistenie melioračných kanálov a prívodných drenážnych rúr, ktoré sú zanesené, tým neplnia svoju funkciu odvádzania vôd z pôdy a poľnohospodárska krajina sa nevysušuje
- rozvoj hoci ktorej oblasti ochrany životného prostredia je úplne závislý na aktuálnych výzvach NFP z rôznych zdrojov EÚ a SK
- úplná deformácia poľnohospodárskej výroby priamymi dotáciami na pôdu
- minimálna podpora vlastníkov pozemkov v chránených oblastiach ochrany prírody (3.-5. stupeň ochrany prírody)
- nedostatok finančných prostriedkov na environmentálnu infraštruktúru zo strany štátu (verejné vodovody, verejné kanalizácie, čističky odpadových vôd)
- nadradenosť ekonomických ukazovateľov (HDP, zamestnanosť...) nad ukazovateľmi kvality životného prostredia (čistota ovzdušia, kvalita povrchových vôd, výruby na lesných aj nelesných pozemkoch, vytváranie nových odkalísk)
- chaotické a nerozumné využívanie OZE v oblastiach kde na to nie sú podmienky: fotovoltaické elektrárne na ornej pôde, malé vodné elektrárne, ktoré negatívne ovplyvnili faunu aj vodnosť tokov, prechod na vykurovanie biomasou – zhoršená kvalita ovzdušia vo vykurovacom období
- nedostatok znalostí o správnych technológiách a technikách vykurovania domácností
- chýbajúce programy starostlivosti o schválené chránené územia
- chýbajúca krajínotvorba

Výzvy v rozvoji:

- zvyšovať povedomie obyvateľov kraja v oblasti ochrany každej zložky životného prostredia
- vytvárať a realizovať jednoduché a finančne nenáročné (neviazané na dotácie) projekty v území, ktoré by viedli k zlepšeniu stavu ŽP na lokálnej úrovni, riešenie miestnych problémov, ktoré obyvateľov obce, mikroregiónu trápia
- prechod na ekologické poľnohospodárstvo a agroturistiku
- rozvoj a podpora včelárstva
- podpora elektromobility
- povinné zavádzanie BAT technológií (najlepšie dostupné technológie) vo všetkých oblastiach hospodárstva
- postupný prechod na cirkulárnu ekonomiku (odpady)
- implementácia opatrení na udržanie vody v regióne
- využívanie zadržanej dažďovej vody v domácnostiach a verejných budovách
- dosiahnuť v maximálnej možnej miere čistenie odpadových vôd
- zmeniť prístup k ochrane prírody vo vzťahu k vlastníkom pozemkov v chránených oblastiach
- nájsť zdravé proporcie medzi rozvojom regiónu, budovaním priemyselných parkov, nových strategických parkov pre zvýšenie zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov kraja a udržaním a zvýšením kvality života ľudí žijúcich v Košickom kraji zlepšením životného prostredia vo všetkých oblastiach ľudskej činnosti

2. Vyhodnotenie aktivít

Prehľad aktivít PHSR KSK podľa strategických a špecifických cieľov, vrátane definovania postavenia Úradu KSK pri ich napĺňaní (aktivity v réžii Úradu KSK, Úrad KSK ako partner, alebo aktivity mimo Úradu KSK) a stavu rozpracovania v roku 2020 je v nasledujúcej tabuľke.

V texte sú vyhodnotené aktivity PHSR KSK realizované v roku 2020. Niektoré aktivity boli z hľadiska ich relevantnosti, aktuálnych potrieb, finančných zdrojov, či zmien priorit regionálnej politiky predmetom posúdenia na ich zmenu. Zoznam navrhovaných zmien aktivít je uvedený v kapitole 2.4.

Špecifický cieľ / Aktivita		účasť Úradu KSK	stav spracova- vania
Strategický cieľ č.1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce			
1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore			
1.1.1	Podpora výskumno-vývojovej základne a inovačných aktivít v rámci klastra IT Valley a UVP Technicom	P	●
1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky			
1.2.1	Realizácia akčného plánu Regionálnej inovačnej stratégie KSK 2020 cez Európske štrukturálne a investičné fondy	P	●
1.2.2	High-tech park – priemyselná zóna Kechnec	P	x
1.2.3	Podpora výskumno-vývojovej základne a inovačných aktivít v rámci biomedicínskeho klastra a UVP Biomed	M	●
1.2.4	Podpora výskumno-vývojovej základne a inovačných aktivít v rámci zelenej ekonomiky	M	●
1.3 Podpora tvorby nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu			
1.3.1	Vytvorenie a fungovanie klastra Kreatívny región	U	●
1.3.2	Vytvorenie a fungovanie platforiem (Creative Coaching Lab, Design Lab, Fashion Lab, ICT Smart Lab, Digital Media Lab, Kultour Lab, Edu Lab)	P	●
1.3.3	Vouchre pre inovácie formou dizajnu	M	●
1.3.4	Meranie kreatívneho priemyslu	P	●
1.3.5	Analýza, mapovania	P	●
1.3.6	Marketing	P	●
1.3.7	Súťaže, ocenenia – kreatívny projekt (pilotný)	P	x
1.3.8	Zvyšovanie kompetencií zamestnancov kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti	U/P	●
1.3.9	Sieťovanie a podpora tradičných remesiel na území kraja	P	●
1.3.10	Digitalizácia zbierkových predmetov v pamäťových a fondových inštitúciách	P	●
1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu			
1.4.1	Výstavba terminálu integrovanej prepravy (TIP)	P	x
1.4.2	Výstavba globálneho logistického industriálneho parku	P	●
1.4.3	Výstavba obchodno-priemyselného koridoru v smere Maťovce – Košice	M	x

1.4.4	Výstavba obchodno-priemyselného koridoru v smere Dobrá – Košice	M	x
1.4.5	Spracovanie technického zadania pre štúdiu uskutočniteľnosti Via Carpatia	P	√
1.4.6	Spracovanie štúdie uskutočniteľnosti pre dopravný koridor Via Carpatia	P	√
1.4.7	Výstavba dopravného koridoru Via Carpatia	P	●
1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu			
1.5.1	Zlepšiť stav hlavnej a doplnkovej infraštruktúry v cestovnom ruchu pre hodnotné zážitky turistov	P	●
1.5.2	Podporiť spoluprácu aktérov v cestovnom ruchu na inovatívnych spoločných produktoch	P/M	●
1.5.3	Zvýšiť efektívnosť marketingu Košického kraja	P/M	●
1.5.4	Zvýšiť motiváciu podnikov v cestovnom ruchu pripravovať a realizovať vlastné nové produkty a služby	U	●
Strategický cieľ č.2 Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka			
2.1. Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí			
2.1.1	Analýza legislatívnych bariér	P	●
2.1.2	Príprava akčného plánu	P	●
Strategický cieľ č.3 Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená			
3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života			
3.1.1	Príprava akčného plánu	P	●
Strategický cieľ č. 4 Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti			
4.1 podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania			
4.1.1	Regionálna CSR platforma a webová stránka	M	●
4.1.2	Regionálne CSR ocenenie	M	●
4.1.3	CSR tréning zástupcov MSP v rámci dodávateľského reťazca	M	●
4.2 podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín			
4.2.1	Organizovanie konferencií, seminárov a workshopov za účelom zvýšenia povedomia o potrebe občianskej participácie	-	●
Strategický cieľ č. 5 Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv			
5.1 skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb			
5.1.1	Organizovanie konferencií, seminárov, workshopov (budovanie povedomia – oblasť sociálnych vecí a zdravotníckych zariadení)	U	●
5.1.2	Poradenský dom – bezplatné poradenstvo pri riešení rôznych životných situácií	U	●
5.1.3	Tvorba komunikačnej platformy pre sociálnu oblasť	U	●
5.1.4	Špecializované poradenstvo pre občanov kraja	U	●
5.1.5	Tvorba metodík a materiálov pre komunitné centrá; vzdelávanie zamestnancov centier	U	●
5.1.6	Romathan – Regionálne komunitné centrum, špecializované sociálne poradenstvo, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	U	x

5.2 zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva			
5.2.1	Organizácia dňa zdravia	U	●
5.2.2	Vydávanie povolení a kontrola zdravotníckych zariadení	U	●
5.2.3	Vedenie registra povolení (zdravotníckych zariadení)	U	●
5.2.4	Rozpisovanie ambulatnej a lekárenskej pohotovostnej služby	U	●
5.3 skvalitnenie systému vzdelávania			
5.3.1	Realizácia akčných priorít stabilizácie a rozvoja regionálneho trhu práce v IT sektore v Košickom kraji	P	●
5.3.2	Rozvoj kvality vzdelávania v elokovaných pracoviskách stredných škôl zvyšovaním vzdelanostnej úrovne osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami	P	●
5.3.3	Vzdelávanie v profesiách žiadaných trhom práce	P	●
5.4 riadená migrácia			
5.4.1	Realizácia akčného plánu Cestovnej mapy riadenej migrácie v Košickom kraji	U	●
5.4.2	Projekt KapaCITY – Podpora integrácie migrantov na lokálnej úrovni	P	●
Strategický cieľ č.6 Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva			
6.1 podpora činnosti Dobrovoľníckeho centra Košického kraja			
6.1.1	Príprava akčného plánu Dobrovoľníckeho centra Košického kraja na roky 2020 až 2024	P	●
6.2 podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva			
6.2.1	Organizovanie konferencií, seminárov, školení a workshopov za účelom zvýšenia povedomia o dobrovoľníctve	P	●
Strategický cieľ č.7 Posilňovanie regionálnej identity rozvojom kultúrneho dedičstva			
7.1 zachovanie a rozvoj hmotného kultúrneho dedičstva			
7.1.1	Realizácia expozície Múzeum a Kultúrne centrum Južného Zemplína	U	√
7.1.2	Realizácia expozície Múzeum Spiša	U	√
7.1.3	Realizácia expozície Banícke Múzeum	U	√
7.1.4	Realizácia expozície Zemplínske Múzeum	U	√
7.1.5	Realizácia expozícií Východoslovenské Múzeum	U	x
7.1.6	Zvyšovanie atraktivity pamäťových a fondových inštitúcií	U	●
7.1.7	Divadlo Romathan – rekonštrukcia budovy a zriadenie rómskeho kultúrneho centra	U	●
7.1.8	Oživenie archeoparku v Nižnej Myšli	M	√
7.1.9	Rekonštrukcia a revitalizácia budovy riaditeľstva Baníckeho múzea	U	x
7.1.10	Rekonštrukcia a revitalizácia kaštieľa v Markušovciach	U	x
7.1.11	Rekonštrukcia hospodárskej budovy v Markušovciach	U	x
7.1.12	Vybudovanie centrálného depozitára Východoslovenského múzea v Šaci	U	●
7.1.13	Zriadenie depozitára v Michalovciach	U	x
7.1.14	Podpora vedecko-výskumnej činnosti	U	●
7.1.15	Revitalizácia kaštieľa v Borši	M	●
7.2 zachovanie a rozvoj nehmotného kultúrneho dedičstva			
7.2.1	Rozvoj tradičnej ľudovej kultúry	U	●
7.3 skvalitňovanie kultúrnych služieb			

7.3.1	Získavanie financií z externých zdrojov	U	●
7.3.2	Inovácie v kultúrnych službách	U	●
7.3.3	Koncepcia rozvoja kultúry a špecifické rozvojové programy	U	●
Strategický cieľ č. 8 Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov			
8.1 budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry			
8.1.1	Projektové zámery zahrnuté do Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického kraja – oprávnené	P	●
8.1.2	Projektové zámery zahrnuté do Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického kraja – neoprávnené	P	●
8.1.3	Rekonštrukcia zariadenia LUČ DSS v Šemši	U	●
8.1.4	REGINA – domov sociálnych služieb, Kráľovce	U	●
8.1.5	JASANIMA - domov sociálnych služieb, Rožňava	U	●
8.1.6	HARMONIA – domov sociálnych služieb, Strážske	U	●
8.1.7	LIDWINA – domov sociálnych služieb, Strážske	U	●
8.1.8	ANIMA – domov sociálnych služieb, Michalovce	U	●
8.1.9	DSS Baškovce	U	●
8.1.10	IDEA – domov sociálnych služieb, Prakovce	U	●
8.1.11	Zvýšenie energetickej efektívnosti objektov DSS Subsidium, Rožňava	U	●
8.1.12	Vzdelávanie v profesiách žiadaných trhom práce	P	●
8.1.13	Výstavba telocvične – športovej haly v meste Košice	U	x
8.1.14	Rozvoj ústavných zdravotníckych zariadení v KSK	M	●
8.1.15	Participácia na projekte realizácie Nemocnice Novej Generácie Michalovce	M	√
8.1.16	Projekt centier integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS)	U	●
8.1.17	Dopravná infraštruktúra	U/M	●
8.1.18	Príprava projektovej dokumentácie a majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov pod cestami	U	●
8.1.19	Vytvorenie a rozvoj integrovaného dopravného systému (IDS) časť A IDS	U/P	●
8.2 zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd			
8.2.1	Projektové zámery zahrnuté do Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického kraja - Operačný program Kvalita životného prostredia	P	●
8.2.2	Protipovodňové opatrenia – odvedenie povrchových vôd, spomalenie odtoku vôd výstavbou hatí, malých vodných nádrží, výstavba suchých poldrov, rekonštrukcia korýt vodných tokov, budovanie ochranných hrádzí v intravilánoch obcí a miest, sfunkčnenie melioračných kanálov na nížinách Košického kraja	M	x
8.3 zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie			
8.3.1	Projekty ELENA	P	●
8.3.2	Riešenie vysokých emisií CO v Košickom kraji	M	●
8.4 zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov			
8.4.1	výstavba zberných dvorov odpadov, zavádzanie nových technológií na zhodnocovanie odpadov, minimalizácia vzniku odpadov	M	●

8.5 uchovanie, ochrana a zvel'ad'ovanie prírodného dedičstva			
8.5.1	Organizovanie konferencií, seminárov, školení a workshopov za účelom zvýšenia povedomia	M	x

Legenda:

U aktivity, ktoré sú čisto v réžii Úradu KSK

P aktivity, na ktorých spolupracuje Úrad KSK ako partner

M aktivity mimo Úradu KSK

x aktivita nezačala

● aktivita prebieha

√ aktivita ukončená

2.1. Hospodárska oblasť

Aktivita 1.1.1. Podpora výskumno-vývojovej základne a inovačných aktivít v rámci klastra IT Valley a UVP Technicom

Združenie IT Valley v roku 2020 prispievalo okrem iného k budovaniu inovačného ekosystému aj prostredníctvom implementácie nasledujúcich projektov. Košice 2.0 je projekt, ktorého cieľom je podporiť inovatívne a experimentálne projekty v oblasti trvalo udržateľného rozvoja miest v takom rozsahu, v akom by ich mestá za bežných okolností neboli schopné financovať a podporiť. Cieľom projektu je aj vytvorenie kreatívneho ekosystému, v ktorom budú jednotlivé zainteresované skupiny (samospráva, obyvateľstvo, podnikateľská sféra) koexistovať, spolupracovať a robiť kvalifikované rozhodnutia v záujme zvyšovania kvality života v meste. Projekt s názvom „Regional policies for competitive cybersecurity SMEs“, ktorého cieľom bolo zvýšiť kompetencie a vzdelanostnú úroveň študentov, ale aj povedomie o téme kyberbezpečnosti medzi malými a strednými podnikateľmi v oblasti kyberbezpečnosti, prostredníctvom organizovania podujatí na túto tému. Projekt prináša pohľad na súčasný stav malých a stredných podnikov v oblasti kyberbezpečnosti a jeho cieľom je priniesť zlepšenia a úpravy v metódach a politike v tejto oblasti. Projekt má dve fázy a podieľa sa na ňom 9 partnerov zo 7 krajín Európy. Projekt s názvom „Driving smart industrial growth through value chain innovation“ sa venuje výzvam v industriálnych regiónoch, kde je potenciál pre zvýšenie konkurencie schopnosti a obchodnej hodnoty zvyšovaním vzdelanosti v oblasti inovácií. Malé a stredné podniky potrebujú pomoc s prekonaním nedostatočnej spôsobilosti v tejto oblasti a v integrácií do nadnárodných hodnotových reťazcov. Projekt má za úlohu posilniť regionálne ekosystémy pomocou znalostí a nástrojov a pomôcť firmám prekonať tieto bariéry a vytvoriť udržateľný rast skrz inovácie v hodnotových reťazcoch.

Už piaty rok umožnili „Živé IT projekty“ študentom zbierať skúsenosti pri práci na rozmanitých projektoch v spolupráci s firmami. Do projektu sa zapojili 3 univerzitné inštitúcie – organizátor projektu Katedra počítačov a informatiky Technickej univerzity v Košiciach, Katedra kybernetiky a umelej inteligencie Technickej univerzity v Košiciach a Ústav informatiky Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Záujem spoločností zapojiť sa do prepojenia vzdelávania s praxou vzrastá, keďže tento rok bolo zadávateľov tém až 20. Takéto spojenie vzdelávacích inštitúcií a firiem v klasteri Košice IT Valley je na Slovensku unikátom. Celkovo 201 študentov rozdelených do tímov si v rámci vzdelávacieho procesu vyskúšalo metódu SCRUM, pričom odbornú pomoc pri práci na projektoch poskytlo 53 mentorov zo zapojených univerzít a IT spoločností.

Aktivita 1.2.1. Realizácia akčného plánu Regionálnej inovačnej stratégie KSK 2020 cez Európske štrukturálne a investičné fondy

V roku 2020 bol projekt s názvom “European Life Science Ecosystems”, zameraný na podporu inovácií v oblasti “life science”, ukončený. Zamestnanci Odboru regionálneho rozvoja využili získané zručnosti a skúsenosti pri tvorbe novej Regionálnej inovačnej stratégie (RIS) Košického kraja. Tú Košický kraj vypracoval v spolupráci s najvýznamnejšími regionálnymi aktérmi v oblasti inovácií prepájajúc akademický, podnikateľský a verejný sektor.

Cieľom RIS je predstaviť koncept spoločnej platformy, ktorá bude prepájať kľúčových aktérov v oblasti inovácií a nastaví efektívny model ich vzájomnej spolupráce. Naplneniu tejto ambície by malo slúžiť novovzniknuté Inovačné centrum Košického kraja (ICKK), ktorého poslaním je motivovať a spájať univerzity, verejnú správu a podnikateľský sektor a vytvárať podmienky pre ich efektívnu spoluprácu, výmenu informácií, tvorbu nových

produktov a služieb, zdieľanie nových poznatkov a tým zvýšenie inovačného potenciálu celého kraja. Centrum bude plniť nasledovné úlohy:

- vytvárať centrálnu informačnú a komunikačnú platformu zastrešujúcu inovačné aktivity v kraji,
- zlepšovať inovačný ekosystém s dôrazom na technologický transfer prostredníctvom realizácie programov na podporu inovácií a transferu technológií,
- zlepšovať výsledky vedy a výskumu podporou tvorby nových excelentných vedeckých tímov, mladých excelentných vedeckých pracovníkov a kvality ich výstupov, a tiež podporou tvorby inovačných hubov,
- zlepšovať služby pre akceleráciu podnikania prostredníctvom realizácie programov určených na podporu vzniku a akcelerácie rozvoja podnikov,
- zvyšovať počet technologických a inovačných aktérov prostredníctvom programov na to určených,
- podporovať tvorbu nových udržateľných pracovných príležitostí,
- podporovať a inovovať systém vzdelávania a rekvalifikácie v regióne,
- zlepšovať podmienky pre život kvalifikovaných mladých ľudí a ich rodín a udržanie kvalifikovaných a talentovaných ľudí v regióne,
- vytvárať grantovú schému na podporu inovácií v kraji.

Zámerom ICKK je výrazným, zásadným a dlhodobým spôsobom ovplyvniť vedecko-výskumné aktivity a inovačné činnosti v Košickom kraji a významne tak prispieť k tvorbe nového priemyslu v tomto regióne. ICKK by malo prispieť k vytvoreniu podporného a motivujúceho prostredia pre prenos technológií a väčšej synergie medzi konkurenčným výskumom a priemyslom. Centrum je otvorené pripravovať a aktívne podporovať každý subjekt s inovačným potenciálom, ktorý môže a je schopný prispieť k navrhovaným projektom a aktivitám. Inovácia nie je založená na kompetencii jedného človeka. Ide o to, ako vieme prepájať jednotlivých ľudí tak, aby mali rôzne kompetencie a dopĺňali sa: vytvárať tímy inovátorov. Inovátori sa musia stretávať. Je preto potrebné vytvoriť pre nich priestor na stretávanie, bezpečné prostredie pre zdieľanie skúseností a k tomu potrebný čas. Na Slovensku chýba profesné sieťovanie jednotlivcov a organizácií. Práve neznalosť vzájomnej činnosti, jej výsledkov a nízka miera otvorenosti brzdia inovácie a ICKK takýto priestor bude poskytovať. Následne sa očakáva oživenie rastu HDP regiónu zvýšením konkurencieschopnosti existujúcich spoločností a podpora vytvárania nových podnikov v oblastiach, v ktorých majú alebo môžu mať regionálne výskumné inštitúcie silné preukázateľné výsledky, napríklad zelená energia, materiálový výskum, biomedicína, digitálne technológie, zdravotníctvo, sociálne/kultúrne oblasti, vzdelávanie, poľnohospodárstvo alebo životné prostredie. Nehovoríme teda len o technologických ale aj o sociálnych inováciách, zameraných na riešenie aktuálnych spoločenských problémov, pričom ide o dlhodobu udržateľnú aktivitu zameranú nie len na tvorbu zisku, ale aj na tvorbu spoločenského dopadu a zvýšenie kvality života občanov v regióne. Inovačné centrum Košického kraja bolo založené v auguste 2021.

Aktivita 1.2.2. High-tech park – priemyselná zóna Kechnec

V rámci priemyselnej zóny Kechnec je navrhovaný Vedecko-technologický park s plochou areálu 24,8 ha, ktorý má tvoriť multifunkčný komplex pre rozvoj aplikovaného výskumu a inovatívnych technológií s bezprostrednou väzbou na súčasné a budúce firmy s vyššou pridanou hodnotou etablované v Priemyselnej zóne Kechnec.

Aktivita 1.2.3. Podpora výskumno-vývojovej základne a inovačných aktivít v rámci biomedicínskeho klastra a UVP Biomed

Technologický a inovačný park TIP-UPJŠ je centrom vedecko-technologickej excelencie na UPJŠ v Košiciach v oblasti biomedicíny, biotechnológií, informačných technológií a pokročilých materiálov. Hlavným poslaním TIP-UPJŠ je vybudovanie významného európskeho strediska kapitalizovateľného výskumu a aplikácií, s efektívne fungujúcim zázemím pre podnikateľské aktivity v high-tech priemysle.

V rámci programov podpory transferu technológií, akcelerácie podnikov a podpory mladých talentov vzniká projekt Košický klaster nového priemyslu (Cassovia New Industry Cluster – CNIC). Zriaďovateľmi sú Košický samosprávny kraj, mesto Košice, UPJŠ, TUKE, UVLF, SAV, Cassovia discovery. Hlavným cieľom projektu CNIC je vytvoriť nový high-tech priemysel v regióne východného Slovenska prostredníctvom úzkej spolupráce medzi univerzitami, ústavmi SAV a súkromnými high-tech spoločnosťami a so silnou podporou regionálnych orgánov. Dôraz sa kladie na formáciu a rozvoj moderného a kreatívneho prostredia pre vznik inovatívnych spoločností so špičkovou technológiou v regióne východného Slovenska s expanziou do ďalších regiónov vrátane zahraničia. Konzorcium CNIC má všetky potrebné vedomosti a skúsenosti súvisiace s transformáciou základných vedeckých poznatkov do praktickej aplikácie a tým vytvorenia priaznivých podmienok pre vytvorenie nového odvetvia v kraji. Hlavné oblasti zamerania projektu sú biomedicínsky výskum, nové materiály, kvantové a informačné technológie, životné prostredie a zelená energetika. Pričom projekt ponúka riešenia kľúčových problémov identifikovaných v analýze súčasného stavu slovenskej ekonomiky.

Aktivita 1.2.4. Podpora výskumno-vývojovej základne a inovačných aktivít v rámci zelenej ekonomiky

Košický samosprávny kraj zapojil do projektu s názvom “Participative Ecosystems for fostering the revitalization of rural-urban cooperation through governing Danube Circular-Bioeconomy” (GoDanuBio) v rámci výzvy nadnárodného programu Dunaj. Ústrednou témou projektu je podpora obehovej ekonomiky a bioekonomiky, budovanie kapacít v týchto oblastiach a efektívnejší výkon regionálnej politiky na ich podporu. 1. júla 2020 sa v rámci Dunajského nadnárodného programu začali aktivity projektu. Počas realizácie projektu sa obehové biohospodárstvo použije ako nástroj na podporu regionálneho rozvoja. Ide o koncepciu, ktorá sa zameriava na prechod hospodárstva založenej na fosílnych zdrojoch k hospodárstvu využívajúce trvalo udržateľnú výrobu biologických zdrojov a procesov na vývoj nových produktov a služieb, čím sa vidiecke oblasti dostanú do centra pozornosti. Táto koncepcia stimuluje interdisciplinárnu spoluprácu medzi rôznymi oblasťami politiky a výrobnými odvetviami s cieľom aktívne riešiť demografické zmeny. V tomto zmysle bude GoDanuBio vytvárať hodnoty prostredníctvom participatívneho riadenia, výmeny poznatkov, využívania hodnotových reťazcov založených na biologických zdrojoch a v konečnom dôsledku zvýšením príťažlivosti pre pobyt a dokonca aj pre presťahovanie sa do vidieckych oblastí. V prvom roku implementácie projektu boli vypracované dokumenty zamerané na analýzu územia, hľadanie potenciálnych stakeholderov a štúdium doplnujúcich materiálov. Zároveň sa začalo s tréningami expertov, ktorí budú pokračovať v rozvoji aktivít na našom území.

Európske zoskupenie územnej spolupráce Via Carpatia implementuje medzinárodný projekt v spolupráci s Technickou univerzitou v Košiciach s názvom “Bringign Circular Economy to Peripheral Urban Centres”. Cieľom je podpora transferu inovácií a technológií a zlepšenie služieb a obchodných modelov v rámci miest situovaných v periférnych regiónoch. Výsledkom projektových aktivít budú nástroje a znalosti vychádzajúce

z obehového hospodárstva, napomáhajúc vzniku novej dlhodobu-udržateľnej generácie inovatívnych riešení mestských ekosystémov.

Aktivita 1.3.1. – 1.3.7. Kreatívny priemysel

Koncom roka 2019 bol podaný projekt s názvom Kreatívne centrum Košického kraja v rámci IROP 2014-2020 – Prioritná os 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch / Centralizovaná podpora. V priebehu roka 2020 prebiehalo hodnotenie projektu a až koncom roka 2020 bolo doručené rozhodnutie o schválení tejto žiadosti. V novembri 2020 boli zaslané podklady k podpisu zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku.

KSK v spolupráci s Agentúrou na podporu regionálneho rozvoja Košice a s odborníkmi z oblasti kreatívneho priemyslu vypracovali projekt „Kreatívne centrum Košického kraja“, ktoré KSK plánuje vybudovať v areáli na Strojárskej 3 v Košiciach. Značná časť tohto areálu je už v súčasnosti využívaná subjektmi aktívnymi v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu, avšak nespĺňa kvalitatívne ani estetické parametre súčasnej doby a väčšina objektov v areáli vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu. Kreatívne centrum bude poskytovať programy a služby pre identifikované cieľové skupiny na rozvoj kreatívneho talentu a zručností, vrátane aktivít na podporu dopytu.

Aktivita 1.3.8. – 1.3.10. Kultúrny cestovný ruch

V roku v 2020 boli realizované aktivity na podporu cestovného ruchu v rámci implementácie programu Terra Incognita. V dotačnej výzve KSK podporil 9 projektov zameraných na ekoturizmus, ktoré sa i napriek pandemickým problémom všetky zrealizovali. V oblasti medzinárodnej spolupráce podporilo 7 projektov, z ktorých sa zrealizovali napokon len 2 projekty. V plnom rozsahu „Medzinárodný Maratón mieru 2020“, no s obmedzením počtu účastníkov a divákov. Druhý projekt „Biela Noc Košice 2020“ sa zrealizoval len v čiastočnej verzii, s krátením rozpočtu.

Aktivita 1.4.1. – 1.4.2. Výstavba terminálu integrovanej prepravy (TIP) a Globálneho logistického industriálneho parku v Košiciach (GLIP)

Úrad KSK sa spolu so zahraničnými partnermi aktívne podieľa na príprave vybudovania Globálneho logistického industriálneho parku (GLIP) v Košiciach so zámerom dlhodobého etablovania zahraničných investícií v oblasti logistiky a výroby. GLIP predstavuje multimodálny systém, ktorý na jednej strane kombinuje vstup do suchozemského prístavu so širokorozchodnou traťou a duálnym prekladacím terminálom, integrovaný veľkokapacitnými špedičnými halami a distribučnými, montážnymi a výrobnými halami na druhej strane.

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja schválilo dňa 9.12.2019 na 15. zasadnutí, uznesením č. 319/2019 založenie spoločnosti GLIP KOŠICE, a.s.. Zakladateľmi spoločnosti GLIP KOŠICE, a.s. sa stali Košický samosprávny kraj a INTERPORT PARTNERS GROUP, a.s.. Zastupiteľstvo KSK uznesením č. 318 /2019 zároveň schválilo doplnenie Stanov akciovej spoločnosti GLIP KOŠICE a. s. o konkrétne ustanovenie: „Partner Košického samosprávneho kraja INTERPORT PARTNERS GROUP, a. s., prípadne ďalší akcionári obchodnej spoločnosti GLIP KOŠICE a.s., v prípade neúspechu získania osvedčenia o významnej investícii do piatich rokov (60 mesiacov) budú povinní vrátiť Košickému samosprávnemu kraju aj prevádzkové náklady vo výške 45 000 Eur.“

V marci 2020 bola založená spoločnosť GLIP KOŠICE a. s. a bola vypracovaná štúdia „Koncept riešenia globálneho industriálneho parku v Košiciach“ na získanie osvedčenia o významnej investícii pre projekt GLIP.

Výstavba GLIP v Košiciach je úzko spätá s výstavbou terminálu integrovanej prepravy (TIP), kompetencie však nie sú v rukách samosprávy. Výstavbu terminálu

intermodálnej dopravy prvej základnej časti GLIP-u je vzhľadom k povahe projektu a investičnej náročnosti možné rozbehnúť iba so zásadnou podporou a súčinnosťou štátu. Iba tak vieme byť dostatočne flexibilní, aby sme využili geograficky a geopoliticky výhodnú polohu východného Slovenska v prospech obyvateľov.

Práce na výstavbe TIP boli pozastavené Ministerstvom dopravy a výstavby SR na základe rozhodnutia Európskej komisie.

Aktivita 1.4.3. – 1.4.4. Výstavba obchodno-priemyselných koridorov

Ide o aktivity spojené so zámerom Čínskej republiky rozvíjať projekt Novej hodvábnej cesty, ktorý je zameraný na vybudovanie masívnej, mnohonárodnej zóny ekonomického a politického vplyvu. Do projektu sa zapojili všetky krajiny Vyšehradskej štvorky. Ich hlavným motívom sú obchodné a investičné príležitosti. Zatiaľ sú však tieto aktivity úzko spojené s veľkou geopolitikou, do ktorej vstupuje Čína, Rusko, USA a EÚ, preto ich v súčasnosti môžeme hodnotiť len ako potenciálnu príležitosť.

Aktivita 1.4.5. Spracovanie technického zadania pre štúdiu uskutočniteľnosti Via Carpatia

V roku 2016 bola vypracovaná štúdia, ktorá je rozdelená do troch častí: Začlenenosť do Európskej priestorovej štruktúry, Ekonomické a sociálne charakteristiky regiónu, Strategické odporúčania. Definovali sa v nej základné parametre, ktoré musia byť splnené na výstavbu takého koridoru. Najväčšou prekážkou je usmernenie, ktoré hovorí, že do siete TEN-T môžu patriť len tie koridory, ktoré spĺňajú dva spôsoby prepravy, okrem cestnej ešte minimálne jednu. V našom prípade to predstavuje problém, ktorý v zásadnej miere ovplyvňuje budúce zaradenie tejto tranzitnej cesty do siete TEN-T a následné možné čerpanie z EŠIF, keďže ani lodnú, leteckú prepravu preukázať nevieme. Jedine železničnú, ale keďže táto cesta ide úsekmi, ktoré sú chráneným územím NATURA 2000, predstavuje výstavba ciest problém.

Aktivita bola ukončená.

Aktivita 1.4.6. Spracovanie štúdie uskutočniteľnosti pre dopravný koridor Via Carpatia

Štúdia uskutočniteľnosti ešte nebola vypracovaná. V súčasnosti je to bezpredmetné a nebude sa realizovať na úrovni KSK ani na úrovni EZÚS Via Carpatia, keďže štúdiu by mali vypracovať jednotlivé krajiny/regióny a ich oprávnené inštitúcie – v našom prípade to je Národná diaľničná spoločnosť a Ministerstvo dopravy a výstavby SR.

Aktivita je ukončená, venovať sa jej už nebudeme.

Aktivita 1.4.7. Výstavba dopravného koridoru Via Carpatia

Medzi hlavné aktivity EZÚS Via Carpatia s r.o. patrí aj iniciatíva vedúca k budovaniu prepojenia sever – juh a k zápisu koridoru Via Carpatia do siete TEN-T. V záujme dosiahnutia tohto cieľa sa EZÚS Via Carpatia s r.o. pravidelne zúčastňuje rôznych konferencií a stretnutí na tému tranzitnej cesty Via Carpatia. Prostredníctvom týchto aktivít sa snaží zoskupenie pomocou iniciatívy „zdola – nahor“ podnietiť rozvoj tohto dopravného koridoru. Treba však podotknúť, že EZÚS Via Carpatia je len mediátorom v danej téme, môže šíriť osvetu, zúčastňovať sa stretnutí, konferencií v danej téme, prezentovať stav na území KSK a Borsod-Abaúj-Zemplén župy, ale nemá kompetencie na konkrétne kroky v tejto oblasti.

V roku 2020 prebiehalo dokončenie časti tranzitnej cesty na maďarskej strane od Miškovca po slovenské hranice napojením sa na R4. Odovzdanie bolo v pláne v jeseni 2021 za účasti ministrov zahraničných vecí SR a Maďarska a tiež za účasti regionálnych a miestnych samospráv. Odovzdaním tejto časti diaľnice sa ešte viac prepoja Košice s Budapešťou, čo znamená nárast pohybu nielen cestnej premávky, ale následne aj leteckej

dopravy. Maďarská strana bude mať vybudovanú celú trasu Via Carpatie, nasleduje južný obchvat Košíc, ktorý sa posúva a predpokladaný termín výstavby zatiaľ nie je známy. V PSK sa na južnom obchvate pracuje – v smere od Košíc, väčší problém je so severnou časťou koridoru, kde sa do dnešného dňa situácia nezlepšila a nezmenila, teda výstavba je v nedohľadnej dobe.

Aktivita 1.5.1. Zatraktívniť krajinu a prírodné prostredie, podporiť infraštruktúru a zabezpečiť prínos primárnej ponuky pre vznik nových produktov v cestovnom ruchu

V rámci skvalitnenia turistickej infraštruktúry, okrem projektov podporených z výzvy Terra Incognita, bola v prvej polovici roku 2020 zrealizovaná obnova cykloturistickeho značenia na Zemplíne a v súčasnosti prebieha aktualizácia priestorových informačných cyklomap na južnom Spiši. S cieľom zdefinovať konštrukčné riešenia cyklistických cestičiek bola zrealizovaná Technicko-ekonomická štúdia pre Zemplínsku cyklomagistrálu v úseku Zalužice – Lúčky.

Odbor kultúry a cestovného ruchu aktívne participoval spolu s Banskobystrickým samosprávnym krajom na zámere zapísať významné cirkevné stavby – gotické kostolíky do Zoznamu európskeho dedičstva. Konkrétnym predmetu zápisu sú stredoveké nástenné maľby na Gemeri a Malohonte. Predstavitelia KSK, BBSK, Oblastná organizácia cestovného ruchu Gemer, o. z. Gotická cesta a ECAV Rimavské Brezovo podpísali dňa 27.8.2020 Memorandum o spolupráci a spoločnom postupe založené na princípe dobrovoľného partnerstva.

Aktivita 1.5.2. Zvýšiť spoločný prospech aktérov v cestovnom ruchu vrátane podnikateľov zlepšením spolupráce a vzájomnej podpory

Na podporu destinačného plánovania pokračovala v roku 2020 spolupráca s Technickou univerzitou v Košiciach, v rámci ktorej sa prostredníctvom platformy „Destination business intelligence system (DBIS)“ začal zber a vyhodnocovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych údajov v cestovnom ruchu a kultúre. Zrealizované boli nasledujúce aktivity:

- prebehol zber a monitorovanie dát pre priestorové a komparatívne analýzy cez nadstavbové sekundárne stroje: a. Google Popular Times – sledovanie zmeny koncentrácie užívateľov podľa časových známok; b. TripAdvisor, Booking, Facebook, AirBnB, Google Places, Fourquare – monitoring spätnej väzby,
- prebehol monitoring zmeny v ekonomike lokálnych remesiel, výsledkom je každoročne aktualizovaná databáza remeselníkov pôsobiacich na území Košického kraja, ktorá monitoruje subjekty podľa viacerých kritérií (okres, zameranie, živé a neživé ekonomicky pôsobiace subjekty),
- monitoring zmeny v kreatívnej ekonomike (v zmysle metodiky Austrian Institute for SME Research and VVA Europ,2016), výsledkom je každoročne aktualizovaná databáza subjektov kreatívnej ekonomiky pôsobiacich na území Košického kraja, ktorá monitoruje subjekty podľa viacerých kritérií (okres, zameranie, živé a neživé ekonomicky pôsobiace subjekty),
- monitoring nezriadovaných kultúrnych inštitúcií, výsledkom je každoročne aktualizovaná databáza nezriadovaných kultúrnych inštitúcií pôsobiacich na území Košického kraja, ktorá monitoruje inštitúcie podľa viacerých kritérií (okres, zameranie, živé a neživé ekonomicky pôsobiace subjekty),
- boli sprístupnené výsledky relevantným inštitúciám v nasledujúcom rozsahu: udelenie užívateľského prístupu organizáciám cestovného ruchu; vytvorenie a udelenie prístupu pre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti.

Vzhľadom k situácii súvisiacej s globálnym šírením korónového vírusu bolo nutné niektoré aktivity vyplývajúce z Dohody o spolupráci presunúť na rok 2021.

Medzi aktivity na zvyšovanie povedomia v cestovnom ruchu patrí aj projekt Košice Región Turizmus v spolupráci s Klubom Slovenských turistov, ktorý umožnil obnoviť 341,8km turistického značenia v rámci Košického kraja, čo prispieva k lepšej navigácii a informovanosti turistov v teréne.

Spolupráca s aktérmi v cestovnom ruchu je realizovaná v oblasti rozvoja cykloturistiky, a to predovšetkým na Zemplínskej šírave (pokračujúca spolupráca so Zemplínskou oblastnou organizáciou cestovného ruchu) a na južnom Spiši (spolupráca s Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Slovenský raj & Spiš).

V rámci cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce krajská organizácia cestovného ruchu „Košice región Turizmus“ realizuje projekty:

- „EcoVeloTour“, ktorý je súčasťou Dunajského nadnárodného programu Interreg,
- projekt „52 skúseností z karpatského spôsobu života: znovuobjavovanie tradičných typov pracovnej kultúry“ podporeného z programu cezhraničnej spolupráce ENI,
- Attraction: Cezhraničný rozvoj cestovného ruchu vďaka moderným atrakciám, podporený rámci programu Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko. Projekt je cieleň na dve územné oblasti. Na Slovensku ide o Turňu nad Bodvou a Národný park Slovenský kras, v Maďarsku o jazero Rétköz. Cieľom projektu je rozvoj moderných a jedinečných atrakcií, ktoré týmto destináciám poskytnú konkurenčnú výhodu na trhu cestovného ruchu.
- ABAKE: Zatraktívnenie prihraničných regiónov vďaka cezhraničnej spolupráci, podporený rámci Fondu malých projektov programu Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko. Hlavným cieľom projektu je zlepšiť cezhraničnú spoluprácu destinačných organizácií na slovensko-maďarskom pohraničí za účelom koncepčného nastavenia marketingu dotknutého územia.
- NYKE: Tvorba moderných propagačných nástrojov na podporu cestovného ruchu cezhraničnej turistickej destinácie, podporený rámci Fondu malých projektov programu Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko. Hlavným cieľom projektu je zlepšiť cezhraničnú spoluprácu destinačných organizácií na slovensko-maďarskom pohraničí.

Aktivita 1.5.3. Zvýšiť efektívnosť marketingu Košického kraja ako atraktívneho cieľa pre turistov

Aktivita 1.5.4. Zvýšiť atraktívnosť odvetvia cestovného ruchu pre pracovníkov aj ďalšie investície v Košickom kraji

Propagácia a marketing ponuky cestovného ruchu je realizovaná prostredníctvom krajskej organizácie cestovného ruchu Košice Región Turizmus, ktorej je členom aj KSK a podieľa sa na jej financovaní prostredníctvom členského príspevku. Ich hlavnými komunikačnými nástrojmi sú www.kosiceregion.com, www.unescondadosah.sk, mobilná aplikácia Košice Región, facebook konto.

V prvom polroku 2020 krajská organizácia cestovného ruchu Košice región Turizmus spustila inovačnú propagačnú kampaň „Kraj sveta – Košický svetový kraj“. V zimnej sezóne zimný turizmus podporil KSK prostredníctvom kampane: „Schlad' sa! / Rozpál' sa! V Košickom svetovom kraji“.

Propagácia ponuky a produktov cestovného ruchu je realizovaná priamo oblastnými organizáciami cestovného ruchu, a to predovšetkým prostredníctvom vlastných web stránok a účasťou na výstavách a veľtrhoch.

Aktivita 2.1.1. – 2.1.2. Analýza legislatívnych bariér a príprava akčného plánu

Akčný plán a projekt s názvom “Cezhraničný akčný plán zamestnanosti pre mikroregión Cserehát” (TAPE) je realizovaný Európskym zoskupením územnej spolupráce Via Carpatia. Akčný plán sa realizuje v rámci Programu spolupráce Interreg Slovenská republika – Maďarsko. Cieľovou oblasťou akčného plánu je mikroregión Cserehát, ktorý sa vyznačuje vysokou mierou nezamestnanosti. Hlavnými dôvodmi tohto javu sú najmä nedostatočná infraštruktúra, nízka úroveň vzdelania a vysoká miera starnutia obyvateľstva. Celkovým cieľom TAPE je znížiť mieru nezamestnanosti v mikroregióne, obnoviť mikroregión „Krásny Cserehát“, využiť jeho endogénny potenciál a nájsť riešenia najzávažnejších problémov. Spomenutý potenciál je v miestnej výrobe, ktorá podporuje rozvoj regiónu a je ústrednou témou TAPE. Hlavný cieľ sa dosiahne vďaka špecifickým cieľom TAPE, ktoré sú: zlepšiť kvalitu ľudského kapitálu, zlepšiť výrobnú infraštruktúru, zlepšiť podmienky predaja miestnych výrobkov a rozvíjať regionálnu značku. Najdôležitejším očakávaným výsledkom cezhraničného akčného plánu je vytvorenie nových pracovných miest na území mikroregiónu.

Koncom roka 2020 a začiatkom roka 2021 sa odovzdali 2 interaktívne učebne pre potrebu vzdelávania sociálne slabšej skupiny obyvateľov mesta Encs a Moldavy nad Bodvou. V priebehu leta 2021 sa začali odovzdávať trhoviská v Moldave nad Bodvou a v Buzici a tiež na maďarskej strane v obci Hidasnémeti a Gagyvendégi a v meste Encs. Uskutočnili sa agro festivaly, ktorých cieľom bolo prepojiť lokálnych producentov na jednom mieste, získať informácie o malých a stredných podnikateľoch na danom území za účelom vytvorenia spoločnej platformy, kde sa ponuka a dopyt budú vedieť párovať. V súčasnosti prebieha výstavba zvyšných závodov, ktoré sa plánujú odovzdať koncom roka 2021, príp. začiatkom roka 2022 podľa pandemickej situácie. Tento projekt končí v júni 2022, dovtedy sa podľa plánu zrealizujú všetky aktivity.

Aktivita 3.1.1. Príprava akčného plánu pre podporu rozvoja komunitného spôsobu života

V Košickom kraji bolo v roku 2020 spolu 6 okresov (Trebišov, Sobrance, Rožňava, Gelnica, Košice – okolie, Michalovce), ktoré sú zaradené v zmysle zákona č. 336/2015 Z.z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov medzi najmenej rozvinuté okresy. KSK nominoval v roku 2019 do Výboru pre rozvoj okresu Košice – okolie a Michalovce svojich zástupcov, ktorí sa zúčastňujú na jeho rokovaníach. Zároveň sa zástupca KSK zúčastňuje rokovaní jednotlivých výborov pri hodnotení žiadostí o regionálny príspevok.

Druhým inštitútom aplikovanej politiky Európskej únie v území kraja je Iniciatíva LEADER. Nástroj LEADER je inovatívny prístup pre rozvoj vidieka a jeho politiku. Jeho základná myšlienka je podporovať rozvoj na základe využívania lokálneho potenciálu územia, ktoré organizujú miestne komunity, teda na základe využívania endogénnych (vnútorných) zdrojov, pričom jedným so základných znakov je prístup zdola nahor. LEADER začal experimentálnym spôsobom na miestnej úrovni integrovať rôzne lokálne rozvojové projekty a myšlienky, aktérov i zdroje a ukázal sa ako ideálny nástroj rozširovania podnikateľsky a sociálne zameraných príležitostí pre vidiecke oblasti. Za dôležitú pridanú hodnotu tohto nástroja možno považovať práve spôsob, akým tento prístup prispieva k rozvoju územia, t. z. prostredníctvom aktívnych ľudí, ktorí svoje územie a obyvateľov dôkladne poznajú, sa v území podarí realizovať projekty menšieho charakteru, ktoré by sa často krát prostredníctvom dopytovo orientovaných výziev ani nerealizovali. Na základe tohto prístupu vznikajú v danom území verejno-súkromné partnerstvá, nazývané tiež miestne akčné skupiny (MAS).

V rámci Košického kraja implementovalo v roku 2020 stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou 18 miestnych akčných skupín (MAS Hornád – Slanské Vrchy, o.z.; MAS Sečovský región, o.z.; MAS Rudohorie, o.z.; MAS Bodrog, o.z.; MAS Hnilec, o.z.; MAS Duša, o.z.; MAS Hornád – Čierna Hora, o.z.; MAS Kras, o.z.; MAS Tokaj Rovina, o.z.; MAS Bodva, o.z.; MAS Olšava – Torysa, o.z.; MAS Poondavie, o.z.; MAS Gemer – Rožňava; MAS Roňava, o.z.; MAS Sľubica, o.z.; Milož Spiš, o.z.; MAS Zemplín pod Vihorlatom, o.z.; MAS OZ Medzi riekami). Podmienkou čerpania finančných prostriedkov bolo udelenie štatútu miestnej akčnej skupiny. Košický samosprávny kraj oslovil všetky MAS za účelom prípravy nového programového obdobia.

2.2. Sociálna oblasť

Aktivita 4.1.1. – 4.1.3. Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania

Spoločenská zodpovednosť podnikania znamená, že firmy pri dosahovaní zisku rešpektujú potreby všetkých partnerov, s ktorými pri svojom podnikaní prichádzajú do kontaktu. Tímito partnermi sú (nielen) zamestnanci, zákazníci, konkurencia, dodávatelia, lokálna komunita i životné prostredie. Firemná filantropia je jeho integrálnou súčasťou, ale pod zodpovedné podnikanie patria aj rôzne ďalšie programy v ekonomickej oblasti (napr. ponuka produktov a služieb pre znevýhodnených) a sociálnej oblasti (napr. starostlivosť o work-life balance zamestnancov), ako aj v oblasti ochrany životného prostredia (napr. znižovanie spotreby energií a CO₂, produkcia eko-výrobkov). Spoločensky zodpovedné podnikanie v Košickom kraji naplňujú najmä zahraničné firmy etablované u nás, ako je U.S.Steel, T-Systems a Embraco.

Agentúra na podporu regionálneho rozvoja v roku 2019 implementovala projekt s názvom “Vzdelávanie pre miestny rozvoj vidieckych oblastí” (ELDORA). Cieľom projektu bolo posilniť kľúčové zručnosti a zručnosti mladých ľudí v poslednom ročníku škôl (inštitúcie odborného vzdelávania a prípravy a univerzity), nezamestnaných mladých ľudí a lídrov vo vidieckych oblastiach a pomôcť im tak založiť sociálny podnik s cieľom lepšie využiť miestne prírodné a ľudské zdroje, zvýšiť hospodársky rozvoj vidieckych oblastí a zabrániť úniku mozgov. Projekt bol v októbri 2019 ukončený.

Špecifický cieľ č. 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín

V marci 2020 bol založený Sociálny podnik Košického samosprávneho kraja, s.r.o. Partnermi sociálneho podniku sú SOŠ Technická Košice, SOŠ Kráľovský Chlmec a Správa ciest KSK. Začiatkom augusta 2020 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR priznalo spoločnosti štatút registrovaného sociálneho podniku a od septembra 2020 začal sociálny podnik zamestnávať prvých zamestnancov v divízia Stavba. Hlavným cieľom spoločnosti ako sociálneho podniku je dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu. Cieľom sociálneho podnikania je aby znevýhodnené alebo zraniteľné osoby mali príležitosť zamestnať sa, získali pracovné návyky a rozvíjali svoje osobnostné predpoklady.

Sociálny podnik zamestnáva:

- najmenej 30% znevýhodnených osôb z celkového počtu zamestnancov alebo
- najmenej 30% zraniteľných osôb z celkového počtu zamestnancov alebo
- najmenej 40% znevýhodnených osôb a zraniteľných osôb z celkového počtu zamestnancov.

Použitie zisku registrovaného sociálneho podniku:

- zaregistrovaním a priznaním spoločnosti štatútu sociálneho podniku a počas trvania štatútu sociálneho podniku spoločnosť použije najmenej 100 % zo svojho zisku po zdanení

a vykonaní odvodu do rezervného fondu podľa zakladateľskej listiny na dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu a teda na dosiahnutie svojho hlavného cieľa.

Aktivita 5.1.1. – 5.1.5. Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb

Do mákkého projektu NPDI – Podpora transformačných tímov, do ktorého sa zapojili 3 zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, a to: IDEA – DSS, Prakovce, LUMEN – ŠZ, ZpS a DSS, Trebišov, ONDAVA – DSS, Rakovec nad Ondavou. V roku 2020 prebiehalo v rámci tohto projektu vzdelávanie zamestnancov, ktoré sa týkalo týchto oblastí a tém:

1. RPSP – Oblasť sociálnych služieb – 4 témy,
2. SUPZ – Oblasť aktivizácie a zamestnávania – 2 témy,
3. CEDA – Oblasť výstavby – 1 téma.

Témy:

- riadenie a manažment zmien v sociálnych službách v procese deinštitucionalizácie a transformácie,
- základy individuálneho plánovania a individuálneho prístupu v sociálnych službách v procese deinštitucionalizácie,
- základy štandardizácie kvality v sociálnych službách v procese deinštitucionalizácie a transformácie,
- tvorba transformačného plánu v procese deinštitucionalizácie a transformácie,
- aktivizácia a príprava na prácu užívateľov sociálnych služieb v procese deinštitucionalizácie a transformácie sociálnych služieb – úlohy manažmentov.

V roku 2020 bolo v rámci projektu NPDI vyškolených 84 zamestnancov.

V roku 2020 začali zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja: ARCUS Košice, LUMEN Trebišov, HARMONIA Strážske a VIA LUX Košice poskytovať službu: požičiavanie pomôcok. Uvedenú službu doposiaľ zabezpečovali v rámci kraja najmä neverejní poskytovatelia, s výnimkou mesta Rožňava. V okresoch Gelnica, Michalovce, Sobrance a Trebišov túto službu neposkytuje žiaden poskytovateľ.

V šiestich zariadeniach sociálnych služieb boli v roku 2020 preplácané úkony ošetrovateľskej starostlivosti, a to: VIA LUX Košice, ARCUS Košice, SUBSIDIUM Rožňava, JASANIMA Rožňava, ONDAVA Rakovec nad Ondavou a LUMEN Trebišov na základe zmlúv so zdravotnými poisťovňami v členení:

- Všeobecná zdravotná poisťovňa celkom 260 lôžok,
- Dôvera celkom 152 lôžok,
- UNION celkom 45 lôžok.

Spolu bolo v roku 2020 zazmluvnených 457 lôžok.

Aktivita 5.1.6. a 7.1.7. Divadlo Romathan – rekonštrukcia budovy a zriadenie rómskeho kultúrneho centra

V roku 2020 KSK pokračoval v realizácii potrebných krokov k sťahovaniu divadla Romathan do priestorov na Továrenskej ulici. Podľa predbežnej obhliadky v budove bolo potrebné vymeniť podlahy, opraviť elektroinštaláciu, demontovať pôvodné zariadenie a priestory vymalovať, tak aby divadlo malo okrem divadelnej sály s pódium a aj skúšobňu pre tanečníkov, orchester a spevákov, šatne aj kancelárie pre administratívu divadla.

Aktivita 5.2.1. – 5.2.4. Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

Strategickým dokumentom pre oblasť zdravotníctva je materiál pod názvom „Priority zdravotnej politiky pre Košický kraj na obdobie 2016-2020“. V rámci KSK má vydané

povolenie cca 2000 poskytovateľov, ktorí prevádzkujú zdravotnícke, resp. lekárenské zariadenie.

V roku 2020 vydal lekár KSK celkom 219 povolení. Z toho bolo 184 rozhodnutí o vydaní povolenia na prevádzkovanie zdravotníckych zariadení – z toho 35 nových povolení, 149 zmien povolení zakladajúcich vydanie nového povolenia, 32 rozhodnutí o zrušení povolenia, 2 rozhodnutia o dočasnom pozastavení povolenia a 1 rozhodnutie o zamietnutí žiadosti. K vyznačeniu zmeny údajov v povoleniach došlo v 49 prípadoch. Ďalej boli v zmysle príslušných kompetencií vydané 4 oznámenia o zániku povolenia, 19 určení zdravotného obvodu, 10 potvrdení o platnosti povolenia, 328 nových schválení ordinačných hodín. Jednotlivé rozhodnutia boli riadne a zákonne spracované pri dodržaní určených lehôt. V roku 2020 nebolo voči rozhodnutiu lekára samosprávneho kraja podané žiadne odvolanie. Na základe určených kompetencií boli na ODDZ vykonávané ďalšie činnosti súvisiace s prevádzkovaním zdravotníckeho zariadenia a poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ktoré nie sú spracovávané a realizované podľa zákona o správnom konaní a to napr.: vyznačenie zmeny údajov v povolení, určenie rozsahu zdravotného obvodu, schvaľovanie ordinačných hodín, potvrdzovanie platnosti povolenia a dĺžke praxe poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

V roku 2020 vydal farmaceut KSK spolu 139 rozhodnutí. Z toho: 4 rozhodnutia o vydaní povolenia – lekárne; 1 rozhodnutie o vydaní povolenia – výdajne; 4 rozhodnutia o zrušení povolenia – lekárne; 2 rozhodnutí o zrušení povolenia – výdajne; rozhodnutie o zastavení konania – lekárne/výdajne vydané nebolo. Rozhodnutia o zmene podľa § 8 ods. 3 zákona č. 362/2011 Z.z. o liekoch v znení neskorších predpisov bolo vydané nasledovne: nový druh – lekárne 0; nový druh – výdajne 2; zmena garanta – lekárne 25; zmena garanta – výdajne 2; zmena miesta – lekárne 1; zmena miesta – výdajne 0; rozhodnutie o pozastavení činnosti 0; rozhodnutie o zbavení povinnosti mlčanlivosti zdravotníckych pracovníkov 98; rozhodnutie o vrátení správneho poplatku 0; späťvzatie návrhu na začatie konania 0. Rozhodnutie o uložení pokuty nebolo vydané v žiadnom prípade. K vyznačeniu zmeny údajov v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 362/2011 Z.z. v povolení došlo celkovo v 73 prípadoch. Z toho: zmena mena alebo priezviska 4, zmena bydliska alebo sídla 1, zmena štatutárneho orgánu 63, náhradný odborný zástupca 5, schválenie prevádzkového času 48.

V KSK pôsobilo v roku 2020 spolu 26 Agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS). V priebehu roka 2020 boli vydané 2 nové rozhodnutie o povolení prevádzkovania novej ADOS.

Na rokovaníach Etickej komisie KSK bolo v roku 2020 posudzovaných spolu 23 nových klinických štúdií, z toho v pozícii lokálnej Etickej komisie 10, v pozícii centrálnej Etickej komisie 13. Nová neklinická (observačná) štúdia bola posudzovaná 1 a posudzované boli celkovo 4 projekty biomedicínskeho výskumu. Ďalej bolo komisiou posudzovaných 90 dodatkov k už schváleným, prebiehajúcim štúdiám, 2 urgentné posúdenie žiadostí na mimoriadnom rokovaní komisie, 5 individuálnych povolení neregistrovaných liekov, 0 skupinových povolení neregistrovaných liekov, 49 súhrnov hlásení o nežiaducich účinkoch liečiv v klinických skúšaníach (SUSAR – priebežné, štvrtročné, polročné, ročné).

Problémy so zabezpečením lekárskej služby prvej pomoci sa v posledných rokoch stali neúnosnými, preto Ministerstvo zdravotníctva SR (MZ SR) pripravilo návrh novej koncepcie fungovania pohotovostí. Novelou príslušných právnych predpisov v oblasti zdravotníctva, MZ SR určilo sieť pevných bodov v rámci pevnej ambulantnej pohotovostnej služby (ďalej len „APS“). Pevným bodom sa rozumie mesto alebo obec, v ktorom sa nachádza ambulancia pevnej APS. MZ SR nadefinovalo pojem spádové územie, ktoré bude zastrešovať jeden pevný bod. Spádové územie je tvorené najmenej jedným okresom. Zároveň to neznamena, že pacienti z iných okresov nemôžu navštíviť APS v prípade potreby v inom okrese. S účinnosťou od 1.7.2018 vznikla tzv. pevná a doplnková sieť APS. V pevnej sieti

funguje APS v každom okresnom meste kraja v pracovných dňoch v čase od 16.00 do 22.00 hod., počas sviatkov a v dňoch pracovného pokoja v čase od 07.00 do 22.00 hod. Doplnková pohotovosť je dobrovoľná, k dispozícii môže byť v pracovných dňoch nepretržite v rozsahu najmenej dvoch hodín v čase, ktorý stanoví samosprávny kraj. O doplnkovú pohotovosť doposiaľ neprejavil záujem žiaden organizátor. V rámci pevnej APS je naďalej možnosť poskytovania výjazdovej APS.

APS teda počas r. 2020 nefungovala v non-stop režime počas celej noci, ale len do 22.00 hod. APS nie je určená pre ťažké a akútne stavy, ako napríklad infarkty alebo vážne zranenia, o takýchto pacientov je bezodkladne postarané na urgentných príjmoch v nemocniciach, v prípade potreby sa volá priamo záchranná zdravotná služba.

Samosprávny kraj zverejňuje rozpis zabezpečenia poskytovania pevnej ambulantnej pohotovostnej služby na svojom webovom sídle najneskôr päť pracovných dní pred začiatkom obdobia, na ktoré sa rozpis zabezpečenia poskytovania pevnej ambulantnej pohotovostnej služby vyhotovuje. K rozpisu služieb vydal Košický samosprávny kraj osobitné USMERNENIE. Rozpis obsahuje najmä: miesto a čas poskytovania APS, zoznam dobrovoľne a povinne slúžiacich PZS s dátumom služby APS.

Financovanie APS je stanovené ako trojzložkové bez ohľadu na veľkosť spádového územia pevného bodu: - paušál pevný bod APS (legislatívne určená výška), - vykázané výkony (iba v prípade ak výkon prevýšia výšku stanoveného paušálu), - zákonný poplatok za návštevu APS (2,- €). Financovanie zubno-lekárskej pohotovostnej služby (ďalej len „ZLPS“) je stanovené ako trojzložkové, pričom výška paušálu sa mení v závislosti od počtu obyvateľov spádového územia (nie sú stanovené pevné body): paušálna platba závislá od počtu obyvateľov v rámci tzv. spádu; vykázané výkony; zákonný poplatok za návštevu ZLPS (2,-€). V roku 2020 bolo na ambulanciách všetkých druhov APS a ZLPS v kraji ošetrovaných spolu 96 046 pacientov. Výjazdovou formou bolo ošetrovaných 1 276 pacientov. Do ústavného zdravotníckeho zariadenia bolo z celkového počtu ošetrovaných osôb odoslaných 8 440 pacientov. V roku 2020 bol teda v rámci APS a ZLPS ošetrovaný približne každý 8-mi obyvateľ kraja.

Aktivita 5.3.1. Realizácia akčných priorít stabilizácie a rozvoja regionálneho trhu práce v IT sektore v Košickom kraji

Jednou z priorít je zabezpečiť prísun pracovnej sily v oblasti IT na trh práce. Z toho dôvodu začala v spolupráci s UPJŠ Košice od roku 2017 implementácia národného projektu IT akadémia 21. storočia. Jeho úlohou je nastavenie efektívneho modelu vzdelávania a prípravy mladých ľudí pre aktuálne i perspektívne potreby vedomostnej spoločnosti na trhu práce so zameraním sa na profesie v oblasti informatiky a informačno-komunikačných technológií. Na základe podpísanej dohody bolo do projektu zapojených 27 stredných škôl. Po vyškolení učiteľov na stredných školách následne prebehlo overovanie metódik vzdelávania vo vyučovaní IT.

Úspešne pokračovali rozbehnuté projekty:

1. SPŠE v Košiciach v spolupráci s T- Systems Slovakia v odbore 2563Q Počítačové systémy – duálne pomaturitné vzdelávanie,
2. SOŠ Ostrovského 1, Košice v spolupráci s pobočkou v Košiciach firmy AT&T v USA – 2561 M informačné a sieťové technológie;
3. Obchodná akadémia, Polárna, Košice a Obchodná akadémia, Trebišov – príprava žiakov v obchodnej akadémii – podnikové informačné systémy pre centrá zdieľaných služieb,
4. Technická akadémia Spišská Nová Ves – programovanie a riadenie CNC strojov,
5. SOŠ technická, Partizánska 1, Michalovce – robotizácia.

Aktivita 5.3.2. Rozvoj kvality vzdelávania v elokovaných pracoviskách stredných škôl zvyšovaním vzdelanostnej úrovne osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami

Na podporu žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia vypísalo MŠVVaŠ SR, ako Sprostredkovateľský orgán pre operačný program Ľudské zdroje, výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu celoživotného vzdelávania s názvom „NedisKVALIFIKUJ SA!“. Stredné školy aj v školskom roku 2019/2020 realizovali aktivity pre žiakov: tvorba a realizácia vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých a podpora partnerstiev so zamestnávateľmi pri inovácii vzdelávania, podpora mladých ľudí so špecifickými vzdelávacími potrebami pri ich zamestnávaní, podpora inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami, podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného alebo nižšieho stredného vzdelania a zvýšenie úrovne celoživotného vzdelávania a nadobudnúť vyššiu kvalifikáciu prostredníctvom vzdelávacích kurzov s dôrazom na rozvoj ekonomického myslenia, získanie odborných znalostí a praxe ako aj zvýšenie celkových kompetencií umožňujúcich uplatnenie na pracovnom trhu.

Schválené projekty úspešne realizovali tieto školy:

1. SOŠ, Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec – Podpora prehlbovania a zvyšovania kvalifikácie,
2. SOŠ, Gemerská 1, Košice – Podpora celoživotného vzdelávania a rozšírenie odbornej kvalifikácie,
3. SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice – Odborné vzdelávanie znevýhodnených skupín obyvateľstva,
4. Spojená škola, Kollárova 17, Sečovce – Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľov mesta Sečovce a okolia,
5. SOŠ, Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves – Zvyšovanie odbornej kvalifikácie v súlade s požiadavkami trhu práce,
6. SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice – Rozšírenie vzdelania – ďalšia šanca pracovného uplatnenia,
7. SOŠ informačných technológií, Ostrovského 1, Košice – Zvyšovanie odbornej prípravy v súlade s dopytom trhu práce.

Nosné úlohy v projekte: Ponúkať žiakom druhú šancu prostredníctvom kurzu na ukončenie nižšieho stredného odborného vzdelávania (ukončenie ZŠ) a ponúkať im účinnú pomoc pri štúdiu (motivácia, vzdelávanie inými metódami, atď.). Riaditelia elokovaných pracovísk pokračujú v spolupráci so zamestnávateľmi, s ktorými majú zavedený „žiacky výrobný program“ (výroba brikiet, výroba paliet, výroba zámkovej dlažby, maliarske a stavebné práce, šitie záster, atď.), resp. na základe dohôd ponúknu starostom obcí stavebné, resp. iné produktívne práce. Realizáciou projektov sa zlepší materiálno-technické vybavenie elokovaných pracovísk. Niektoré školy ešte pokračujú v implementácii projektov. Keďže v roku 2020 v čase vypuknutia pandémie prebiehalo dištančné vzdelávanie, ovplyvnilo to kvalitu vzdelávania aj v elokovaných pracoviskách. Stredné školy využívali jednak schránky na odovzdávanie učebných materiálov, taktiež boli nápomocní komunitní pracovníci, ktorí nosili žiakom učebné materiály a následne ich vyzdvihli po ich vypracovaní. Keď bolo možné vzdelávať v malých skupinách do 5 žiakov, školy využili aj tento priestor, a to najmä na praktické vzdelávanie. Kde to bolo možné (v závislosti od podmienok, v ktorých žiaci z elokovaných pracovísk žijú), niektorým žiakom boli zapožičané aj notebooky na dištančné vzdelávanie.

Spolufinancovanie tohto projektu bolo schválené pod číslom uznesení 95/2018 a 484/2017: Aktualizácia Uznesenia Zastupiteľstva KSK č. 484/2017 s názvom Intenzita pomoci – spolufinancovanie stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, Prioritná os: 1 – Vzdelávanie, Špecifický cieľ: 1.4.1 – Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

V rámci tohto uznesenia bolo schválené spolufinancovanie projektových aktivít pre týchto 7 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK na projekty vo výške:

1. Pre SOŠ – Szakközépiskola, Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec zo sumy 9 921,48 Eur určenej na spolufinancovanie: 4 831,88 Eur,
2. Pre SOŠ, Gemerská 1, Košice zo sumy 6 066,93 Eur určenej na spolufinancovanie: 4 056,79 Eur,
3. Pre SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice zo sumy 7 342,50 Eur určenej na spolufinancovanie: 6 037,48 Eur,
4. Pre Spojenú školu Kollárova 17, Sečovce zo sumy 8 512,20 Eur určenej na spolufinancovanie: 4 498,09 Eur,
5. Pre SOŠ, Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves zo sumy 9 940,79 Eur určenej na spolufinancovanie: 9 608,99 Eur,
6. Pre SOŠ technickú, Partizánska 1, Michalovce zo sumy 6 871,95 Eur určenej na spolufinancovanie: 0,- Eur (odstúpenie od zmluvy),
7. Pre SOŠ technickú, Kukučínova 23, Košice zo sumy 7 206,67 Eur určenej na spolufinancovanie: 5 291,92 Eur,
8. Pre SOŠ, Ostrovského 1, Košice zo sumy 6 262,62 Eur určenej na spolufinancovanie: 2 879,70 Eur.

Aktivita 5.3.3. Vzdelávanie v profesiách žiadaných trhom práce

MŠVVaŠ SR vydáva v súlade so zákonom zoznam odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce a zoznam odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce. Odbory s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce sú zvýhodňované 10% z normatívu, ktorý je určený v danom odbore na žiaka. Z toho dôvodu začal proces zosúladovania sietí odborov stredných škôl s potrebami trhu práce. Zároveň na základe požiadaviek zamestnávateľov boli spracované odbory potrebné pre trh práce, ktoré boli predložené na schválenie na MŠVVaŠ SR a experimentálne sa začali overovať na stredných školách. Odbory, ktoré boli zaradené do Experimentálneho overovania na roky 2019/2020 a 2020/21. Všetky 3 odbory budú overované na SOŠ informačných technológií, Ostrovského 1, Košice v nasledujúcich odboroch:

- 2571 K správca inteligentných a digitálnych systémov,
- 2559 M inteligentné technológie,
- 2565 Q špecialista informačnej bezpečnosti,
- 2573 M programovanie digitálnych technológií.

Odbory, ktoré boli schválené MŠVVaŠ SR a zaradené do siete škôl v školskom roku 2018/2019 až 2020/2021 pre školy v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK:

4236 M	Ekonomika pôdohospodárstva	Stredná odborná škola Agrotechnická – Agrotechnikai Szakközépiskola, Hlavná 54, Moldava nad Bodvou
4553 K	Podnikateľ pre rozvoj vidieka	Stredná odborná škola Agrotechnická – Agrotechnikai Szakközépiskola, Hlavná 54, Moldava nad Bodvou
6460 H	Predavač, predavačka	Súkromná stredná odborná škola Nová cesta Magán szakközepiskola új út Hlavná 265, Malčice
6310 Q	Financie	Obchodná akadémia, Watsonova 61 Košice
6330 K	Bankový pracovník	Obchodná akadémia, Watsonova 61 Košice
7475 M	Digitálne služby v športe (exp)	Stredná športová škola, Trieda SNP 104, Košice
7476 M	Spracovanie dát v športe (exp)	Stredná športová škola, Trieda SNP 104,

		Košice
6445 H	Kuchár	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Školská 1, Michalovce
2426 K	Programátor obrábacích a zváracích strojov	Spojená škola s organizačnými zložkami Gymnázium a SOŠ techniky a služieb Sečovce
2433 H	Obrábač kovov	Spojená škola s organizačnými zložkami Gymnázium a SOŠ techniky a služieb Sečovce
2561 M	Informačné a sieťové technológie	Spojená škola s organizačnými zložkami Gymnázium a SOŠ techniky a služieb Sečovce
3661 H	Murár	Spojená škola s organizačnými zložkami Gymnázium a SOŠ techniky a služieb Sečovce
6444 H	Čašník, servírka	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Rožňavská Baňa 211, Rožňava
6445 H	Kuchár	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Rožňavská Baňa 211, Rožňava
2950 M	Poradenstvo vo výžive	Hotelová akadémia, Radničné námestie 1, Spišská Nová Ves

Odbory, ktoré sú v experimentálnom overovaní:

4338 M	Veterinárny asistent pre ambulancie	SOŠ veterinárna, Nám. mladých poľnohospodárov 2, Košice
6343 M	Športový manažment	Stredná športová škola, Trieda SNP104, Košice
8271 M	Digitálna maľba – koncept art	ŠUV, Jakobyho 15, Košice
8272 M	Dizajn digitálnych aplikácií	ŠUV, Jakobyho 15, Košice
8292 M	Dizajn exteriéru	ŠUV, Jakobyho 15, Košice
2495 K	Autotronik	SOŠ automobilová, Moldavská cesta 2, Košice
3345 K	Technik drevárskych CNC zariadení	SOŠ drevárska, Filinského 7, Spišská Nová Ves
3349 K	Technik drevostavieb	SOŠ drevárska, Filinského 7, Spišská Nová Ves
3447 K	Grafik digitálnych médií	SOŠ drevárska, Filinského 7, Spišská Nová Ves
3667 K	Technik vodár vodohospodár	SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice
4532 K	Agromechatronik	SOŠ, Moldava nad Bodvou

Aktivita 5.4.1. Cestovná mapa riadenej migrácie v Košickom kraji

Hlavným cieľom stratégie je dosiahnutie riadenej migrácie cestou vytvorenia spolupracujúcej siete všetkých orgánov a inštitúcií prichádzajúcich do styku s problematikou migrantov. Realizácia integračnej politiky teda vychádza z koordinovanej spolupráce štátnych orgánov, orgánov miestnej štátnej správy, samosprávy ako aj samotných komunit cudzincov a predpokladá zapojenie mimovládnych a iných organizácií pôsobiach v oblasti integrácie cudzincov. Nakoľko neboli vyčlenené špecifické financie k realizácii Cestovnej mapy riadenej migrácie v Košickom kraji, aktivity s ňou súvisiace boli v roku 2020 realizované v súčinnosti s mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v oblasti migrácie a integrácie cudzincov. Ide najmä o projekt KapaCITY, kde bola žiadateľom Liga za ľudské práva o.z. a medzinárodný projekt Integra, do ktorého sa za Slovenskú republiku zapojila nezisková organizácia ETP Slovensko v spolupráci s mestom Košice.

Aktivita 5.4.2. projekt KapaCITY – Podpora integrácie migrantov na lokálnej úrovni

Košický samosprávny kraj spolupracuje od roku 2018 na projekte KapaCITY – Podpora integrácie migrantov na lokálnej úrovni, ktorý bol podaný v rámci výzvy SK 2017 AMIV SC2.1. Žiadateľom projektu je Liga za ľudské práva o.z. a Košický samosprávny kraj má v rámci projektu vytvorenú pozíciu koordinátora, prostredníctvom ktorého poskytuje pomoc a podporu pri realizácii projektu.

V rámci projektu bola spracovaná analýza a podrobný výskum situácie cudzincov na území Košického kraja. V roku 2019 bola predstavená Výskumná správa – Integrácia cudzincov v Košickom samosprávnom kraji (<https://www.hrl.sk/assets/files/obsah/154-Integracia-cudzincov-v-KSK.pdf>).

V rámci projektu sa uskutočnili viaceré tréningy – interkultúrne, sociálno-právne, o právnych a sociálnych otázkach pobytu cudzincov na Slovensku. V auguste 2020 sa zástupca Úradu Košického samosprávneho kraja a dvaja poslanci zastupiteľstva KSK zúčastnili špeciálneho mediálneho tréningu – Ako komunikovať s médiami tému migrácie a cudzincov. V rámci projektu bol vytvorený „Welcome package“ pre cudzincov: informačný leták Vitajte v košickom kraji! v troch jazykových verziách (slovenskej, anglickej a ruskej) a informačná brožúra Welcome package, taktiež v troch jazykových verziách (slovenskej, anglickej a ruskej).

Aktivita 6.1.1. Príprava akčného plánu Dobrovoľníckeho centra Košického kraja na roky 2020 až 2024

Myšlienka vytvorenia Regionálneho centra dobrovoľníctva v Košickom kraji vznikla na základe výstupov z projektu Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji, ktorý bol spracovaný na Úrade KSK v roku 2015. V Košickom kraji však od roku 2011 funguje Dobrovoľnícke centrum Košického kraja, ktoré svojou náplňou plne vyhovovalo stanoveným požiadavkám. Po vzájomných rokovaniach sa Úrad KSK stal v roku 2016 členom Dobrovoľníckeho centra Košického kraja a ustúpil od požiadavky vzniku nového regionálneho centra dobrovoľníctva. Akčný plán na obdobie rokov 2020 – 2024 bol vytvorený, avšak zatiaľ nebol predložený na schválenie vedeniu KSK. V roku 2020 na to nebolo vhodné prostredie, jednak kvôli pandémie boli všetky aktivity okrem environmentálnych v exteriéri stopnuté, a teda by ani stratégia neodzrkadľovala päťročný posun dobrovoľníctva, jednak boli akútnejšie témy na riešenia Zastupiteľstva KSK.

Aktivita 6.2.1. Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva

Dobrovoľnícke centrum Košického kraja prvýkrát získalo trojročnú zmluvu na dotáciu z Ministerstva školstva SR, teda na roky 2018 – 2020. Dobrovoľnícke centrum Košického kraja bolo v roku 2020 podporené finančným príspevkom z prostriedkov KSK.

V roku 2020 boli realizované nasledujúce aktivity:

- Namiesto nafúknutého Týždňa dobrovoľníctva sa realizoval dobrovoľnícky september, a to v trvaní od 1.-30.9.2020 kde sa dobrovoľníckych aktivít zúčastnilo cez 1500 dobrovoľníkov a odpracovalo sa viac ako 5000 hodín práce po celom kraji.
- Pracovalo sa na získaní štandardov kvality práce s dobrovoľníkmi s viac ako 25 organizáciami.
- Začiatkom decembra 2020 sa realizovali online oceňovania dobrovoľníctva kvôli pandémie. Nominácie ďalej postúpili z krajského kola aj na celoslovenské oceňovanie.
- Realizovali sme online medzinárodné školenie pre predstaviteľov hlavných miest dobrovoľníctva a pripravil sa spoločný projekt na roky 2021 a 2022 na záchranu vodných tokoch v jednotlivých mestách.

- Propagovali sme dobrovoľníctvo v rámci regionálnych médií, syndikátu novinárov a sociálnych sietí – viac ako 80 aktivít, ktoré sa realizujú v organizáciách v Košickom kraji.
- Manažovali sme nové aktivity v oblasti možnosti mať viac laických defibrilátorov v Košickom kraji. V roku 2020 sa odovzdali prvé štyri nami zakúpené defibrilátory do DSS v kraji a napísali sme projekt na ďalších desať defibrilátorov odovzdávaných v roku 2021.
- Realizovali sme sériu školení pre žiakov stredných škôl na podporu dobrovoľníctva, ako aj sériu pre žiakov základných škôl a taktiež zvlášť školenia pre žiakov a členov žiackych školských rád.
- Série workshopov a konzultácií pre učiteľov základných a stredných škôl na realizáciu Service learningu.
- Vytvorená metodická príručka k téme service learningu pre základné a stredné školy, zameraná na vodozádržné opatrenia na školách.
- Práca na podpore service learningu s Platformou dobrovoľníckych centier na národnej úrovni.
- Práca na celoslovenskej stránke www.srdcenadlani.sk, ktorá by sumarizovala aktivity oceňovania vo všetkých krajoch, pričom by taktiež propagovala jednotlivých víťazov v krajoch.
- Práca na celoslovenskej úrovni na transparentnom oceňovaní Srdce na dlani v jednotlivých krajoch, pričom sa stanovili rovnaké kategórie pre oceňovanie, aby bolo možné oceňovaním nadviazať na celoslovenskú úroveň.
- Propagácia dobrovoľníctva a našich aktivít na viacerých verejných podujatiach: Profesia days, Deň kariéry TUKE, Veľtrh zahraničných univerzít.
- Komunikácia a workshopy pre Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny ohľadom efektívnejšej propagácie dobrovoľníctva medzi nezamestnanými uchádzačmi o zamestnanie.
- Propagácia príkladov dobrej praxe na našej webovej stránke, na sociálnych sieťach a v rádiu FM v časti o dobrovoľníctve. Vznikla podstránka vodozádržných opatrení.
- Realizácia stretnutí s účastníkmi mládežníckych výmen na výmenu know – how.
- Propagácia nového programu Európsky zbor solidarity, ale taktiež Erazmu +, vďaka ktorému môžu mladí ľudia odísť na dobrovoľnícku činnosť do zahraničia.
- Poskytnutie viac ako 600 konzultácií organizáciám, ktoré mali akýkoľvek problém či dotaz ohľadom dobrovoľníctva.
- Poskytnutie dobrovoľníckej príležitosti viac ako 15 firmám, ktoré chceli v rámci firemného dobrovoľníctva pomôcť pri nejakej aktivite v kraji.
- Vytváranie 10 000 rúšok s dobrovoľníkmi pre rómske komunity.
- Doučovanie detí v komunitách počas offline vzdelávania, vytvorenie desiatich pracovných zošitov pre deti z komunit.
- Umiestnených viac ako 300 dobrovoľníkov do nemocníc, organizácií, domovov sociálnych služieb, do jednotlivých mestských častí, či do environmentálnych zoskupení.
- Získavali sme každý štvrtý rok podnety od jednotlivých poslancov na aktivity v kraji, či oblasti, v ktorých vieme pomôcť pri zefektívnení či naštartovaní dobrovoľníctva.
- Vytvorili sme infolinku pre osamelých seniorov.
- Ďalej sa rozvíjal program pre materské školy – Adoptuj si svoju škôlku, pričom tento program okrem Košíc a Košíc – okolia sa snažíme aplikovať aj na okres Spišská Nová Ves.
- Získavajú sa nové kontakty a buduje sa databáza pre celú oblasť Rožňavy, kde sa zatiaľ najmenej, okrem domovov sociálnych služieb, darí rozvíjať dobrovoľníctvo.

Dobrovoľníctvo sme rozvíjali najmä v oblasti Dobšiná, Slavošovce, Štítnik, Brdárka, Hanková, Markuška.

- Podporovali sme program KREDo, kde zapájame dospelých Rómov do rozvoja cestovného ruchu a do eliminácie negatívneho vplyvu osád na cestovný ruch, v roku 2020 najmä v oblasti Tokaja.
- Podporovali sme program BBS a vzdelávame rómske deti v rôznych častiach Košického kraja, najmä v komunitách kde bol problém s online vzdelávaním.

Najdôležitejšou súčasťou práce v DCKK denne je komunikácia s organizáciami a novými dobrovoľníkmi, či firmami, mestami, obcami a mestskými časťami a hľadanie dobrovoľníkov pre jednorazové dobrovoľníctvo, na rôzne akcie a pre dlhodobé dobrovoľníctvo najmä v sociálnych službách.

Špecifický cieľ 7.1. zachovanie kultúrneho dedičstva

Zachovanie kultúrneho dedičstva v kraji a rozvoj kultúry bolo podporené prijatou a naplnenou Konceptiou rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030).

Kultúrne služby v regióne zabezpečuje KSK prostredníctvom svojich 23 kultúrnych zariadení (5 knižníc, 3 osvetové centrá, 3 kultúrne centrá, 1 hvezdáreň, 5 múzeí, 2 galérie, 4 divadlá) a prostredníctvom spolupráce s ostatnými aktérmi v regióne.

- Päť múzeí v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, vrátane Muzeálnej expozície J. Mailátha pri Kultúrnom centre Medzibodrožia a Použia sa v roku 2020 prezentovalo 74 výstavami a ďalšími 310 aktivitami (predovšetkým výchovno-vzdelávacími) v rámci regiónu, na ktorých sa zúčastnilo vyše 74 tisíc domácich i zahraničných návštevníkov. Ďalšie aktivity boli realizované online, v počte takmer 200 s vyše 160tisíc návštevníkmi.
- V roku 2020 pokračoval projekt „Smart museum“ v rámci programu ENI. V projekte sú v rámci KSK zapojené Múzeum Spiša, Múzeum a Kultúrne centrum Južného Zemplína a Zemplínske múzeum.
- V rámci programu Interreg HU – SK pokračovali realizáciu projekty „Capacity Building in partnership across borders for future museums“, ktorý je realizovaný pod gesciou Odboru kultúry a „Interactive Castles in Zemplén-Gömör Region“, realizovaný Múzeom a Kultúrnym centrom južného Zemplína.
- V roku 2020 našťudovali štyri divadlá celkom 22 premiérových predstavení, odohrali spolu 198 divadelných predstavení v sídle vlastného divadla a tiež v rámci zájazdových aktivít aj v iných miestach v regióne, mimo regiónu KSK i v zahraničí s celkovou návštevnosťou 17 695 osôb. Jedine ukazovateľ počet premiér sa zvýšil oproti roku 2019. Ostatné ukazovatele u divadiel pre pandemickú situáciu a opatrenia s ňou spojené výrazne klesli.
- V piatich regionálnych knižniciach a v Knižnici pri Kultúrnom centre Medzibodrožia a Použia bolo v roku 2020 evidovaných celkom 29 713 aktívnych používateľov služieb knižnice, čo i napriek pandemickej situácii je nárast v porovnaní s r. 2019 (28 826). Počet výpožičiek všetkých uvedených knižníc bol 643 069, z čoho až 87,2% tvorili absenčné výpožičky. Stav knižničného fondu v uvedených knižniciach predstavoval k 31.12.2020 celkom 544 032 knižničných jednotiek. V roku 2020 zorganizovali knižnice 748 rôznorodých podujatí, pričom počet návštevníkov knižníc spolu (vrátane všetkých služieb i podujatí) bol na úrovni viac ako 87 tisíc návštevníkov. K tomu však musíme prirátat približne návštevnosť na online aktivitách knižníc, ktoré pre pandemickú situáciu tvorili najväčšiu časť poskytovaných služieb pre verejnosť.
- Dve galérie predstavili verejnosti v priebehu roka 2020 celkom 26 výstav (stálych aj nových), pripravili spolu 157 aktivít výchovnovzdelávacích a spoločenských aktivity s takmer 30 tisíc návštevníkov. Aj na tomto úseku boli realizované aktivity online formou, v celkovom počte 65 s takmer 50 tisíc návštevníkmi.

- V roku 2020 pripravili osvetové zariadenia a kultúrne centrá 381 podujatí (prednášky, kurzy, krúžky, tvorivé dielne a pod.), na ktorých sa zúčastnilo spolu vyše 11 tisíc návštevníkov. Ďalej zrealizovali 36 súťaží a prehliadok s návštevnosťou vyše 3 tisíc divákov a 6 festivalov s takmer 3 tisíc návštevníkov.
- Do kultúrno-osvetovej činnosti patrí okrem všeobecnej aj špecializovaná kultúrno-osvetová činnosť so zameraním na astronomickú oblasť. V zriaďovateľskej pôsobnosti KSK je jedna hvezdáreň s právnou subjektivitou; ďalšie tri špecializované strediská (v tom dve hvezdárne a jedno astronomické pracovisko) patria do organizačnej štruktúry iných kultúrno-osvetových zariadení, ako je uvedené vyššie. Hvezdáreň v Michalovciach a spomínané tri špecializované strediská usporiadali v roku 2020 vyše 250 kultúrno-výchovných aktivít s počtom vyše 15 tisíc návštevníkov. Samozrejme aj tieto organizácie uskutočnili množstvo online aktivít.
- Kultúrne organizácie v roku 2020 z dôvodu pandemickej situácie zamerali svoju činnosť v online priestore. Najviac rezonovali virtuálne prehliadky, online predstavenia, besedy, online tvorivé dielne, či virtuálna knižnica.

Aktivita 7.1.9. - 7.1.11., 7.1.13 rekonštrukcie objektov

Z dôvodu nevhodnej grantovej schémy na financovanie plánovaných investičných projektov aktivity zatiaľ neboli zrealizované.

Z iných investičných projektov prešli v roku 2020 hodnotiacim procesom s predbežným pozitívnym výsledkom projekty :

- „Manor House Susanna – An Experience In The Museum“, ktorého cieľom je rekonštrukcia Hospodárskej budovy v Markušovciach, z Nórskeho finančného mechanizmu.
- „Interactive Castles in Zemplén-Gömör Region, ktorého cieľom je revitalizácia francúzskeho parku v areáli kaštieľa v Trebišove. Rozpočet Projekt bol podaný do výzvy Interreg SK – HU.

K čerpaniu finančných prostriedkov v roku 2020 u týchto projektov zatiaľ nedošlo.

Aktivita 7.2.1 rozvoj tradičnej ľudovej kultúry

Oblasť tradičnej ľudovej kultúry má významné postavenie pri posilnení regionálnej kultúrnej identity obzvlášť so zreteľom na metodickú a koordinačnú činnosť. Aj v tejto oblasti bola realizácia aktivít v roku 2020 poznačená opatreniami, ktoré nadväzovali na aktuálnu pandemickej situáciu v regióne, na Slovensku i v okolitých krajinách. Pôvodne plánované cyklické podujatia vzdelávacieho i metodického charakteru boli počas roka prispôbené daným možnostiam – realizovali sa buď v on-line priestore, alebo pre daný počet priamych účastníkov – jednak pre vedúcich folklórnych zoskupení, ale aj pre širokú verejnosť. Cyklické podujatia boli štruktúrou realizované formou „školy tanca“ a „metodiky folklóru“ a obsahovo zamerané na zaujímavé témy tradičnej ľudovej kultúry, ako napr. Model prípravy interpreta ľudovej piesne a jeho hudobného sprievodu, zameraný na súťaž hudobného folklóru detí; Tradičný účes – úprava hlavy; Postavenie ženy v tradičnej kultúre, ženské tance; Scénografické prvky a práca s rekvizitou a podobne.

V oblasti koordinačnej činnosti tradičnej ľudovej kultúry majú významné miesto folklórne festivaly. Žiaľ, najcitelnejšia absencia hromadných podujatí sa prejavila v sledovanom období v oblasti festivalov zameraných na tradičnú kultúru regionálneho i nadregionálneho významu. Veľké festivaly v jednotlivých regiónoch kraja nemohli byť zrealizované z dôvodu platných opatrení a obmedzení v poskytovaní kultúrnych služieb pre širokú verejnosť. Začiatkom roka 2020 sa konal Fašiangový festival a Krojový ples so zameraním na oživenie fašiangových zvykov a zachovania tradičných krojov, ktorý pripravovalo Kultúrne centrum Údolia Bodvy a Rudohoria. Uskutočnila sa časť Abovských

folklórnych slávností v Skároši s prezentáciou tradičnej ľudovej kultúry, ktoré pripravilo Kultúrne centrum Abova a v Kráľovskom Chlenci podujatie s názvom Kráľovská bakchiáda s prezentáciou regionálnych zvykov súvisiacich s vinobraním, ktoré zabezpečovalo Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia.

Je potrebné poznamenať, že kultúrne organizácie pohotovo reagovali na požiadavku zriaďovateľa a zabezpečili nové aktivity prispôsobené daným možnostiam. Išlo predovšetkým o letné denné tábory v rámci celého kraja s rôznym tematickým zameraním predovšetkým pre deti a mládež ale aj pre rodiny s deťmi. V oblasti tradičnej ľudovej kultúry napr. Na Zemplíne Zemplínske osvetové stredisko pripravilo v Michalovciach – štyri turnusy denných táborov počas leta s názvom Zoskáčik; Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove zabezpečilo úspešný projekt Šlabikár remesiel – múzeum deťom; v Kráľovskom Chlenci Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia pripravilo unikátny týždenný tábor TriDi Art so širokospektrálnym tematickým zameraním kultúrno-osvetovej činnosti. Deti na Above sa mohli tešiť na aktivity v rámci letných táborov v realizácii Kultúrneho centra Údolia Bodvy a Rudohoria s názvom folklórny tábor; otvorený folklórny park v areáli Kulturparku v Košiciach; Kultúrne centrum Abova pripravilo okrem iného denný vidiecky tábor „Remeselníček“ pre deti z marginalizovaných skupín v Herľanoch. Na Spiši Spišské osvetové stredisko zabezpečovalo workshopy v priestoroch galérie s rôznym tematickým zameraním (ručné práce pre deti). Ani Gemer neostal bez letných táborov, ktoré organizovalo Gemerské osvetové stredisko – napr. pohybovo-muzikantský tábor; denný remeselný tábor (štyri turnusy); atď.

Aktivita 7.3.1 získavanie financií z externých zdrojov

OKaCR pre rôzne štatistiky sleduje úspešnosť najmä v rámci Fondu na podporu umenia, Fondu na podporu kultúry národnostných menšín a dotačných schém Ministerstva kultúry SR. I napriek celosvetovému problému s pandemiou sa kultúrne organizácie snažili zrealizovať schválené projektové zámery, aby získané finančné prostriedky nemuseli vrátiť. Za rok 2020 bolo schválených spolu 95 projektov so schválenou sumou viac ako 400 000 Eur, preto možno konštatovať, že kultúrne zariadenia sú v získavaní externých zdrojov financovaní aktívne. Aj keď výsledky nie sú v súlade s ukazovateľom na úrovni dlhodobého priemeru, no i napriek tomu možno konštatovať pozitívny prínos externých zdrojov na činnosť kultúrnych organizácií aj v tomto roku.

V roku 2020 OKaCR na schválené projekty rozdelil finančné prostriedky takmer vo výške 80 000 Eur na spolufinancovanie týchto projektov účelovým navýšením rozpočtu dotknutých organizácií. KSK podporuje projektovú aktivitu kultúrnych organizácií nielen vo forme spolufinancovania, či dofinancovania, ale aj nefinančným spôsobom vo forme odborného poradenstva, vzdelávacích aktivít, či interných súťaží so zámerom zlepšovania projektových zručností v oblasti kultúry.

Aktivita 7.3.2 inovácie v kultúrnych službách

Z úrovne OKaCR bola na podporu rozvoja kultúrneho dedičstva vyhlásená interná výzva „Tradície inšpirujú inovácie“ na predkladanie projektov pre kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Hlavným zámerom výzvy je posilnenie regionálnej kultúrnej identity u mladej generácie prostredníctvom inovácie kultúrnej ponuky na trhu a vytvorenia unikátnych kultúrnych služieb odrážajúcej kultúrne špecifiká regiónu, ktoré pritiahnu domáceho a zahraničného návštevníka. Predložených bolo 14 projektov. Hodnotenie vykonali interní a externí hodnotitelia. Napokon z predložených návrhov boli schválené 4 projekty na financovanie vo výške 116 000 Eur. Pôvodne bola v rozpočte vyčlenená alokácia 180 000 Eur, vzhľadom k opatreniam spojených s pandemiou ochorenia COVID-19 bola alokácia znížená.

Schválené projekty:

- Východoslovenská galéria – ENTER – galéria 21. st., vo výške 28 036 Eur,
- Banické múzeum v Rožňave – Dioráma – banská štôlna, vo výške 29 980 Eur,
- Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi – Príbeh jedného ateliéru, virtuálna realita, vo výške 28 300 Eur,
- Zemplínska knižnica G. Zvonického v Michalovciach – Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regióne Zemplín, vo výške 29 972,87 Eur.

Aktivita 7.3.3 koncepcia rozvoja kultúry a špecifické rozvojové programy

V rámci plnenia koncepcie boli v programoch Regionálny kultúrny identita, Kultúrny cestovný ruch a Kreatívny priemysel, za každý úsek kultúry (knižnice, múzeá, divadlá, kultúrne centrá a osvetové zariadenia) vybrané konkrétne indikátory, ktoré budú kultúrne organizácie v spolupráci s Odborom kultúry a cestovného ruchu v roku 2020 pilotne sledovať a naplňať.

V každej kultúrnej organizácii boli uskutočnené aktivity, ktoré prispievali k plneniu koncepcie, z množstva vyberáme napr.:

- Regionálna kultúrny identita – v oblasti rozvoja ľudského potenciálu v kultúre sa realizovali úlohy z akčného plánu koncepcného materiálu“ Rozvoj talentu a neprofesionálneho umenia...“; špecificky sa riešila oblasť tradičnej ľudovej kultúry s dôrazom na zviditeľnenie ľudovo-umeleckých remesiel predovšetkým cez „remeselnícky inkubátor“; napriek obmedzeniam pri realizácii kultúrnych aktivít (COVID-19) vznikli inovatívne expozície a výstavy prezentáciou regionálnych špecifik, ako napr.: „Remeslo má modré dno“ v spolupráci Východoslovenského múzea so zariadeniami pre kultúrno-osvetovú činnosť a ostatnými regionálnymi múzeami KSK; „Dedičstvo inšpiruje“ – výstava v Dome remesiel na Hrnčiarskej ulici v Košiciach pripravovaná Gemerským osvetovým strediskom z remeselných špecifik z celého kraja v Spolupráci s VSM a pod.
- Obnova kultúrneho dedičstva sa realizovali vybrané aktivity – vytvorené nové moderné expozície v múzeách, napr.: Príbeh jedného ateliéru v Múzeu Spiša; začala sa rekonštrukcia depozitára v Šaci.
- Kultúrny cestovný ruch –v prvom polroku 2020 bola zrealizovaná tlač aktualizovaných propagačných materiálov pre múzeá a galérie.
- Kreatívny priemysel – realizoval sa akčný plán konkrétneho programu pre odvetvie ľudovo-umeleckých remesiel i keď s obmedzeniami vzhľadom na opatrenia COVID-19; niektoré pôvodne plánované aktivity boli nahradené on-line aktivitami vo virtuálnom prostredí; pokračovalo sa v skompletizovaní databázy remeselníkov v rámci programu RINK (remeselnícky inkubátor).

Začala realizácia procesov: Optimalizácia správy a prevádzky kultúrnych organizácií, predložením materiálu na Zastupiteľstvo KSK s názvom „Racionalizačné opatrenia v kultúrnych organizáciách zriadených Košickým samosprávnym krajom“, ktoré bolo dňa 15.5.2020 schválené uznesením č. 384/2020.

V prvom polroku 2020 OKaCR začal prípravu postupu na zrealizovanie prijatých racionalizačných opatrení v kultúrnych zariadeniach. V prvom rade šlo o zmenu právnej formy z rozpočtových na príspevkové organizácie v 14 kultúrnych organizáciách a paralelne o právne úkony súvisiace so schválenými zmenami vo vybraných 6 organizáciách.

Koncom roka 2020 boli pripravené Dodatky k zriaďovacím listinám pre kultúrne organizácie, ktorých sa týka zmena formy hospodárenia z rozpočtovej na príspevkovú organizáciu. Celý proces bol pravidelne konzultovaný s odborom financií, resp. právnym a personálnym oddelením. Súčasťou celého procesu bolo riešenie postupov aj so Štátnou pokladnicou. Ukončením týchto racionalizačných opatrení sú všetky kultúrne organizácie

v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK z pohľadu formy hospodárenia príspevkovými organizáciami od 1.1.2021.

Chod kultúrnych organizácií v roku 2020 bol značne ovplyvnený situáciou súvisiacou s pandémiou COVID-19. Okrem prispôbených aktivít kultúrne organizácie spolupracovali s Odborom kultúry a cestovného ruchu na napĺňaní prijatých pokynov či odporúčaní krízového štábu.

OKaCR koordinoval a metodicky usmerňoval kultúrne organizácie v oblastiach:

- relevantných bezpečnostných opatrení vyplývajúcich zo zasadnutí Krízového štábu KSK,
- pracovno-právnych vzťahov v období mimoriadnej situácie (ako napr. home office, prekážka v práci a pod.),
- týkajúcich sa činností – každá organizácia vypracovala plán fungovania počas mimoriadnej situácie, ktorého plnenie bolo z úrovne odboru monitorované,
- individuálnych problémov jednotlivých kultúrnych organizácií, vrátane sektorových špecifik (rušenie a presun festivalov, projekty z Fondu na podporu umenia a pod.).

Okrem toho OKaCR mapoval situáciu v oblasti výpadkov príjmov, úsporných opatrení, stimulačných nástrojov, revízií rozpočtov a pod. Hlavná pozornosť z hľadiska aktivít sa v kultúrnych organizáciách presunula do online priestoru aby sa udržiaval kontakt s verejnosťou, pokračovali však aj technické činnosti ako opravy, fungovala projektová činnosť – písanie žiadostí o projekty a podľa typov organizácií sa realizovali aj mnohé špecializované činnosti (revízie, hodnotenie súťaží online a pod.).

2.3. Environmentálna oblasť

Aktivita 8.1.1. – 8.1.2. Projektové zámery zahrnuté do Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického kraja

Na základe aktualizácie Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického kraja z augusta 2018 pokračoval v roku 2020 proces implementácie projektov uvedených v indikatívnom zozname projektových zámerov.

Aktivita 8.1.3. – 8.1.10. Rozvoj sociálnej infraštruktúry

V zriaďovateľskej pôsobnosti KSK bolo k 31.12.2020 spolu 13 zariadení sociálnych služieb (vrátane organizačných súčastí): ANIMA – DSS, A. Kmeť'a 2, Michalovce, ARCUS – ŠZ a ZpS, Skladná 4, Košice, Michalovce, DOMKO – DSS, Park Mládeže 3, Košice, HARMONIA – DSS a ZpS, Námestie A. Dubčeka 270, Strážske, IDEA – DSS, Breziny 264, Prakovce, JASANIMA – DSS, Špitálska 7, Rožňava, LIDWINA – DSS, ul. Mládeže 1, Rožňava, LÚČ – DSS, Šemša 139, LUMEN – ŠZ, ZpS a DSS, Jilemnického 1, Trebišov, ONDAVA – DSS, Rakovec nad Ondavou 45, REGINA – DSS, Kráľovce 195, SUBSIDIUM – ŠZ a ZpS, Betliarska 18, Rožňava, VIA LUX – DSS a ZpS, Košice – Barca s celkovou kapacitou 1 799 miest, v členení:

- a) 4 špecializované zariadenia s kapacitou 354 miest v pobytovej celoročnej forme sociálnej služby a 41 miest v ambulantnej forme sociálnej služby,
- b) 11 domovov sociálnych služieb s kapacitou: 865 miest v pobytovej celoročnej forme sociálnej služby, 35 miest v pobytovej týždennej forme sociálnej služby, 105 miest v ambulantnej forme sociálnej služby,
- c) 2 zariadenia podporovaného bývania s kapacitou 17 miest,
- d) 5 zariadení pre seniorov s kapacitou 340 miest,
- e) 3 útulky s kapacitou 42 miest,
- f) služba včasnej intervencie pri 3 zariadeniach DOMKO – DSS, Košice, ANIMA – DSS, Michalovce a JASANIMA – DSS, Rožňava,

- g) požičiavanie pomôcok v 4 zariadeniach sociálnych služieb: HARMONIA – DSS a ZpS, Strážske, LUMEN – ŠZ, ZpS a DSS, Trebišov, ARCUS – ŠZ a ZpS, Košice a VIA LUX – ŠZ a DSS, Košice – Barca,
- h) odľahčovacia služba poskytovaná vo všetkých 13 zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Služba včasnej intervencie bola v roku 2020 poskytovaná pri troch zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, a to DOMKO – Košice, ANIMA – Michalovce a JASANIMA – Rožňava a u neverejných poskytovateľov: Centrum včasnej intervencie Košice, n.o., Centrum včasnej intervencie Prešov, n.o.. K 31.12.2020 bolo uzavretých 178 zmlúv s rodinami a vykázaných 20 874 hodín práce s rodinami. V roku 2020 v súvislosti s poskytovaním služby včasnej intervencie boli najčastejšie okruhy problémov: slabá informovanosť verejnosti o službe včasnej intervencie, nezájum o spoluprácu zo strany lekárov (nedostatočná informovanosť pediatrov), ťažkosti s poskytovaním služby včasnej intervencie v marginalizovaných a sociálne slabších rodinách, odmietanie integrácie zdravotne znevýhodnených detí zo strany predškolských zariadení, neprijatie skutočnosti rodiča, že u dieťaťa je spozorovaná odchýlka vo vývine, posudzovanie zdravotného znevýhodnenia úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na účel poskytnutia kompenzácie zdravotného znevýhodnenia (zamietanie kompenzácie pre deti s DMO, deti s trvale poškodeným tráviacim traktom...).

Od 1. marca 2020 došlo k rozšíreniu predmetu činnosti zariadenia DOMKO, Košice o zariadenie podporovaného bývania s kapacitou 8 osôb. Zámerom vytvorenia podporovaného bývania bolo ponúknuť ľuďom so zdravotným znevýhodnením možnosť samostatného „asistovaného“ bývania s cieľom poskytnúť týmto ľuďom možnosť plnohodnotného života.

Sieť špecializovaného sociálneho poradenstva v roku 2020 tvorilo 28,25 poradcov, ktorí poskytovali poradenstvo hlavným cieľovým skupinám, a to:

- fyzickým osobám sociálne vylúčeným a ohrozeným sociálnym vylúčením,
- fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím,
- fyzickým osobám s nepriaznivým zdravotným stavom a ich rodinám,
- rodinám s ťažko zdravotne postihnutým dieťaťom, dieťaťom s nepriaznivým zdravotným stavom, fyzickým osobám s duševnými poruchami a poruchami správania,
- rodinám s deťmi v krízovej sociálnej situácii,
- fyzickým osobám ohrozeným správaním iných fyzických osôb a obetiam správania iných fyzických osôb.

V rámci špecializovaného sociálneho poradenstva sa v roku 2020 poskytlo cca 47 224 hodín poradenstva a to osobnými, telefonickými a e-mailovými konzultáciami. Špecializovaní sociálni poradcovia pôsobia v týchto mestách a obciach kraja: v mestách Košice, Michalovce, Sobrance, Kráľovský Chlmec, Veľké Kapušany, Trebišov, Krompachy, Gelnica, Spišská Nová Ves, Rožňava, Smižany a obciach Košické Oľšany, Haniska, Ždaňa, Jasov a Rozhanovce.

KSK sa zapojil do procesu Deinštitucionalizácie sociálnych služieb (ďalej len „DI“) prostredníctvom zariadenia LIDWINA – Domov sociálnych služieb, Strážske (ďalej len „zariadenie LIDWINA“). Výsledkom procesu DI bude:

- deinštitucionalizácia zariadenia LIDWINA s celoročným pobytom pre deti a dospelých s telesným, mentálnym a zmyslovým postihnutím s kapacitou 78 miest na zariadenie poskytujúce služby na komunitnej báze, v prirodzenom sociálnom prostredí, t.j. v rodinných domoch a bytoch,
- skvalitnenie a rozšírenie ponuky existujúcich služieb a zabezpečenie nových služieb, ktoré sa poskytujú na komunitnej báze v prirodzenom rodinnom prostredí, vrátane inovatívnych služieb komunitnej starostlivosti (t.j. zriadenie nových druhov služieb, napr. špecializovaného zariadenia, zariadenia podporovaného bývania, vytvorenie Centra služieb

s odbornými činnosťami rehabilitácie, zriadenie rehabilitačného strediska – ambulatná služba pre občanov z komunity).

V roku 2020 pokračoval schvaľovací proces projektu „Cesta do komunity“, t.j. projektu deinštitucionalizácie zariadenia LIDWINA – Domov sociálnych služieb Strážske, ktorý bol v rámci vyhlásenej výzvy IROP podaný v mesiaci november 2017. Uznesením KSK bolo schválené zapojenie sa do Výzvy na predkladanie Žiadosti o NFP na uskutočnenie procesu deinštitucionalizácie v máji 2017. Na základe rozhodnutia KSK boli nakúpené nehnuteľnosti, dva pozemky na výstavbu dvojdomov a dva domy na rekonštrukciu, ktoré boli nevyhnutné pre zapojenia sa do Výzvy o NFP: IROP-PO2-SC211-2017-17 „Cesta do komunity“. Bola vypracovaná projektová dokumentácia na výstavbu dvojdomov a rekonštrukciu domov, ktorá tvorila prílohu žiadosti o NFP. Vypracovaním Žiadosti o NFP bola poverená Agentúra regionálneho rozvoja Košice, ako zriaďovateľska organizácia KSK. Žiadosť bola predložená v novembri 2017 a schválená v júli 2018. Zmluva s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o poskytnutí nenávratného finančného príspevku IROP-Z-302021M920-211-17 na Projekt „Cesta do komunity“ bola podpísaná na dobu určitú v septembri 2018 do decembra 2028.

Celkové oprávnené výdavky na Realizáciu aktivít v sume 2 059 347,72€. Poskytovateľ poskytne NFP maximálne 1 956 380,33€, čo predstavuje 95% celkových oprávnených výdavkov a prijímateľ zabezpečí 5% v sume 102 967,39€ celkových oprávnených výdavkov a zabezpečí zdroje na úhradu všetkých neoprávnených výdavkov. Termín realizácie projektu bol od septembra 2018 do júna 2020. Po podpise zmluvy o NFP sa bezodkladne začalo s prieskumom na dodávateľa služieb pri verejnom obstaraní. V novembri 2018 bola podpísaná zmluva na Komplexnú poradenskú činnosť vo Verejnom obstaraní na projekt „Cesta do komunity“ s firmou Ultima Ratio s.r.o. Termín predloženia výzvy na zhotoviteľa bol február 2019 a ukončenia VO na základe zmluvy o NFP bol predpokladaný na apríl 2019 a začiatok realizácie hlavnej aktivity – výstavby dvojdomov a rekonštrukcia domov na júl 2019. Podklady Výzvy na začatie verejného obstarávania boli Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zaslané na kontrolu. V roku 2020 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zaslalo správy o výsledku kontroly. Termín ukončenia verejného obstarávania a začiatku realizácie hlavnej aktivity – výstavby a rekonštrukcie rodinných domov nebude dodržaný. V roku 2019 zariadenie LIDWINA požiadalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o zmenu zmluvy o NFP – nové termíny realizácie verejného obstarávania, začiatku realizácie hlavnej aktivity a ukončenia hlavnej aktivity.

Aktivita 8.1.11. Zvýšenie energetickej efektívnosti objektov DSS Subsidium, Rožňava

V rámci uvedenej aktivity bol v roku 2019 prepracovaný rozpočet stavby. V roku 2020 neboli z dôvodu pandemickej situácie spojennej s ochorením COVID-19 uskutočnené žiadne aktivity.

Aktivita 8.1.12. Vzdelávanie v profesiách žiadaných trhom práce

Košický samosprávny kraj schválil v roku 2017 spolufinancovanie pre 17 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, na ktorých prebiehajú hodnotiace procesy pre projekty s názvom „Intenzita pomoci spolufinancovanie stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK“ v rámci IROP, Prioritná os 2 – Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, Špecifický cieľ 2.2.3 – Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní.

V roku 2020 pokračovali rozbehnuté procesy na školách v zmysle schváleného harmonogramu procesov riadenia projektu pre školy.

1. SOŠ – Szakközépiskola, J. Majlátha 2, Pribeník – „Modernizácia materiálnych podmienok pre zvýšenie kvality odborného vzdelávania a praxe v poľnohospodárskych

- odboroch na SOŠ – Szakközépiskola, J. Majlátha, Pribeník“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce:
- zvýšiť počet žiakov strednej odbornej školy na praktickom vyučovaní v trojročnom učebnom odbore 4524 H agromechanizátor, opravár, následne v študijnom odbore 4512 L poľnohospodárstvo, v študijnom odbore 4210 M agropodnikanie, zameranie 08 poľnohospodársky manažment,
 - zvýšiť kvalitu vzdelávania podľa požiadaviek trhu práce (zlepšiť podmienky pre uplatnenie absolventov odborného vzdelávania),
 - zlepšiť materiálno-technické vybavenie priestorov praktického vyučovania v poľnohospodárstve,
 - zvýšiť kvalitu praktických cvičení s modernými strojmi, mechanizmami a pomôckami v rámci prípravy na budúce povolanie,
 - vytvoriť podmienky na zvýšenie počtu žiakov zúčastňujúcich sa praktického vyučovania priamo u zamestnávateľa a spoločných modelov ďalšieho vzdelávania.
2. SOŠ obchodu a služieb, Školská 4, Michalovce – „Modernizácia centra odborného vzdelávania“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce – zriadiť nové odborné učebne pre odbory hotelová akadémia, čašník servírka, výživa, ochrana a hodnotenie potravín.
 3. Stredná priemyselná škola technická, Hviezdoslavova 6, Spišská Nová Ves – „Strojárstvo, elektrotechnika a robotika bližšie k žiakom a praxi“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce sú pre odbory mechatronika, elektrotechnika a strojárstvo.
 4. SPŠ elektrotechnická, Komenského 44, Košice – „Učíme sa praxou“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce boli zaradené pre nasledovné odbory: 3918 M technické lýceum, 2675 M elektrotechnika, 2561 M informačné a sieťové technológie, 2563 Q počítačové systémy.
 5. SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice – „Kvalitná výučba – základ kvalitnej SOŠ technickej v Košiciach“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce – základom kvalitnej SOŠ technickej v Košiciach je zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy, praktických zručností a zvýšenie kvality poskytovaného celoživotného vzdelávania pre potreby trhu práce prostredníctvom vybavenia odborných pracovísk materiálno-technickým zariadením a s tým súvisiacich stavebných úprav na SOŠ technickej v Košiciach. Projekt je zameraný na materiálno technické vybavenie učebných a študijných odborov skupiny odborov 24 strojárstvo, 33 spracúvanie dreva, 36 stavebníctvo, ktoré má škola v sieti. Ukončené boli stavebné úpravy odborných pracovísk – dielní, a to pre odbory 3667 K technik vodár vodohospodár, 3658 K mechanik stavebno-inštalčných zariadení, 3693 K technik energetických zariadení budov.
 6. SOŠ, Ostrovského 1, Košice – „Kvalitná odborná príprava žiakov – úspech absolventov na trhu práce“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce a konkurencieschopnosti regiónu v čase predkladania žiadosti a jej schválenia o NFP projektu IROP boli zaradené študijné odbory 2682 K mechanik počítačových sietí a 2561 M informačné a sieťové technológie, cieľová skupina – žiaci strednej školy (počet 400).
Počas udržateľnosti projektu budú výsledky projektu (Aktivita č.3 Materiálnotechnické vybavenie) využívať aj ďalšie študijné odbory skupiny 25 Informačné a komunikačné technológie, ktoré sú zaradené v sieti našej školy:
 - 2559 M inteligentné technológie
 - 2573 M programovanie digitálnych technológií
 - 2571 K správca inteligentných a digitálnych systémov

7. SOŠ automobilová, Moldavská cesta 2, Košice – „Brána do Tvojej profesijnej budúcnosti“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce pre odbory lakovník 2487 H a študijné a učebné odbory pre strojárstvo a elektrotechniku.
8. SOŠ, Učňovská 5, Košice – Šaca – „Zvýšenie kvality odborného vzdelávania na SOŠ, Učňovská 5, Košice – Šaca“.
9. SOŠ – Szakközépiskola, Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec – „Investícia do odborného vzdelávania prispôbeného regionálnym podmienkam trhu práce“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce je vybavenie učebne CNC strojmi a softwérom a vybavenie dielne konvenčnými strojmi a vybavenie dielne a učební na výuku žiakov pre odbor mechatronika.
10. SOŠ drevárska, Filinského 7, Spišská Nová Ves – „Modernou praktickou prípravou k zamestnanosti“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce, prioritne žiaci, ktorí sa pripravujú v študijných a učebných odboroch, v ktorých sa realizuje aj systém duálneho vzdelávania, a to 3341 K operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, 3349 K technik drevostavieb, 3370 H čalúnnik, 3355 H stolár na budúce povolanie /budú využívať nové technické vybavenie priestorov pre odborný výcvik a odbornú prax..
11. SOŠ technická, Partizánska 1, Michalovce – „Pomôžme regiónu“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce je podpora orientovaná na žiakov nasledujúcich odborov:
 - 2675 M elektrotechnika (počítačové systémy, elektroenergetika),
 - 2697 K mechanik elektrotechnik,
 - 2682 K mechanik počítačových sietí,
 - 2679 K mechanik – mechatronik,
 - 2411 K mechanik nastavovač,
 - 2675 L elektrotechnika,
 - 2414 L strojárstvo,
 - 2487 H autoopravár,
 - 2683 H 11 elektromechanik - silnoprúdová technika.
12. SPŠ stavebná a geodetická, Lermontovova 1, Košice – „Zdokonalenie materiálnych podmienok pre kvalitné vzdelávanie v SPŠ stavebnej a geodetickej v Košiciach“.
13. SPŠ strojnica, Komenského 2, Košice – „Modernizácia odborných učební“ – neboli úspešní, čakajú na ďalšiu výzvu.
14. SOŠ obchodu a služieb, Námestie slobody 12, Sobrance – „Vzdelávanie študentov SOŠ obchodu a služieb, Sobrance pre potreby technicky moderných poľnohospodárskych podnikov regiónu“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce v rámci projektu pre odbory agropodnikanie, poľnohospodárske služby (duálne vzdelávanie) – obchodná akadémia (duálne vzdelávanie) autoopravár, mechanik, kuchár.
15. SOŠ technická, Hviezdoslavova 5, Rožňava – „Kvalitná prax, úspech k zamestnanosti“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce – za účelom zvýšenia počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní v odboroch mechanik elektrotechnik, mechanik strojov a zariadení, autoopravár – mechanik, autoopravár a elektrikár.
16. Spojená škola, Kollárova 17, Sečovce – „Modernizácia odborného vzdelávania na Spojenej škole v Sečovciach“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce v projekte sú pre elektrotechnické odbory 2682 K mechanik počítačových sietí, 2561 M informačné a sieťové technológie, ktorých cieľom je vybavenie odborných učební pre elektrotechnické odbory, zároveň Materiálno

technické vybavenie pre strojárské odbory, 2413 K mechanik strojov a zariadení, 2426 K programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení, 2464 H strojní mechanik, 2433 H obrábač kovov.

17. Obchodná akadémia, Akademika Hronca 8, Rožňava – „Moderné COVP – viac praktických cvičení, viac žiakov“. Výstupy merateľných ukazovateľa projektu v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce v projekte pre študijný odbor 6317 M obchodná akadémia súčasne aj v systéme duálneho vzdelávania, 6317 M 74 obchodná akadémia – bilingválne štúdium.

Aktivita 8.1.13. Výstavba telocvične – športovej haly v meste Košice

V rámci plánovanej výstavby Atletickej haly v areáli Strednej športovej školy, Trieda SNP 104 v Košiciach bola vypracovaná architektonická štúdia, ktorá stanovila predpokladané náklady na realizáciu uvedenej stavby – 4 628 925,00 € celkové náklady na stavbu a 320 000,00 € projektová dokumentácia a investičná činnosť. Realizácia projektu sa neuskutočnila na základe viacerých okolností:

- Z dôvodu realizácie atletickej haly na pozemku reg. C KN parcelné č. 1466/1 by bolo potrebné odstránenie/zbúranie dvoch stavieb – budovy so súpisným č. 1865 na pozemku reg. C KN č. 1466/7 a garáže so súpisným č. 3040 na pozemku reg. C KN parcelné č. 1466/9 v katastrálnom území Terasa.
- Spracovaná architektonická štúdia poukázala na možnosti dopravného prístupu z Moldavskej ulice. Hlavný prístup do areálu školy bol možný z ulice Trieda SNP. Vstup do športového areálu bol možný z ulice Moldavskej, pričom výstup bol možný smerom na Bardejovskú ulicu. V súčasnosti však vstup z Moldavskej cesty, s ktorým sa pri pôvodnom návrhu počítalo (jednosmerná cesta), už nie je možný (vlastník pozemku, cez ktorý sa prechádzalo plánuje výstavbu a v súčasnosti už prebieha stavebné konanie), zároveň vlastník susedného pozemku reg. C KN parcelné č. 1415/2, k. ú. Terasa – Investičná správcovská s.r.o., v susedstve ktorého bude umiestnená atletická hala, nesúhlasí s jej umiestnením vo vzdialenosti 0,5 m od hranice jeho pozemku.

O alternatívnej možnosti týkajúcej sa umiestnenia atletickej haly sa uvažuje nad pozemkom medzi Školským internátom na Werferovej ulici a Gymnázium Alejová v Košiciach (parcela č. 522/1 k. ú. Južné Mesto, obec Košice – Juh). Z tohto dôvodu je v pláne vyhotoviť štúdiu uskutočniteľnosti.

Aktivita 8.1.14. Rozvoj ústavných zdravotníckych zariadení v KSK

V pôsobnosti Košického samosprávneho kraja boli od ich delimitácie z MZSR (2003) štyri NsP (NsP sv. Barbory Rožňava, a.s., NsP Spišská Nová Ves, a.s., NsP Trebišov, a.s. a NsP Štefana Kukuru Michalovce, a.s.), ktoré boli neskôr transformované na akciové spoločnosti. V súvislosti so zlým hospodárením nemocníc a nutnosťou realizácie veľkých investícií do predmetných zdravotníckych zariadení sa kraj rozhodol hľadať pre nemocnice strategického investora, od ktorého sa očakával prílev súkromného kapitálu do zdravotníckych zariadení. Proces výberu strategického partnera pre nemocnice s poliklinikami bol počas roka 2011 úspešne ukončený. Víťazom medzinárodného tendra sa stala spoločnosť Vranovská investičná, s.r.o., ktorej právnym nástupcom je spoločnosť Svet zdravia, a.s.. Víťaz tendra prevzal k 1.9.2011 nemocnice s poliklinikami Zmluvou o dočasnom prevode akcií na obdobie 20 rokov. V nasledujúcom období bude z úrovne MZ SR predložený návrh zákona týkajúci sa optimalizácie siete nemocníc.

Aktivita 8.1.15. Participácia na projekte realizácie Nemocnice Novej Generácie Michalovce

Odstránením technologicky nevyhovujúceho skeletu nedostavaného pavilónu, ktorý bol súčasťou NsP Štefana Kuku Michalovce, a.s., došlo k rozhodnutiu postaviť pre obyvateľov širokého spádového územia úplne novú nemocnicu s najmodernejším prístrojovým vybavením. Zakladajúcimi spoločníkmi tejto obchodnej spoločnosti sú Košický samosprávny kraj s podielom vo výške 19%, Mesto Michalovce s podielom vo výške 1% a obchodná spoločnosť Svet zdravia, a.s. s podielom vo výške 80% na jej základnom imaní. Zefektívnenie činnosti a fungovania súčasnej nemocnice vyžadovalo rázny zásah a to najmä sústredením činností pod jednu strechu. K spusteniu Nemocnice novej generácie došlo v decembri 2017. Areál novej nemocnice združuje 443 lôžok, 8 najmodernejších operačných sál, centrálny urgentný príjem, jednodňovú chirurgiu a pod. Poskytovateľom ústavnej zdravotnej starostlivosti je Nemocnica s poliklinikou Štefana Kuku Michalovce, a.s., majiteľom nehnuteľnosti v ktorej je zdravotná starostlivosť poskytovaná je Nemocnica novej generácie Michalovce, a.s. Nemocnica má zavedený internistický klaster (vnútorné lekárstvo, pneumológia a ftizeológia, neurológia), chirurgický klaster (chirurgia, urológia, ortopédia, úrazová chirurgia, ORL), klaster žena a dieťa (neonatológia, gynekológia a pôrodníctvo, pediatria), klaster JZS, COS, CS (jednodňová zdravotná starostlivosť, centrálné operačné sály, centrálna sterilizácia), klaster OAMIS a urgent (ARO, JIS, urgent), onkologický klaster.

Aktivita 8.1.16. Projekt centier integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS)

Jednou z priorít Ministerstva zdravotníctva SR je oblasť primárneho sektora. Súčasťou tzv. „reformy zdola“ je aj koncept integrovanej zdravotnej starostlivosti. Hlavným cieľom projektu centier integrovanej zdravotnej starostlivosti, je zvýšenie koncentrácie poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti na Slovensku. Ťažiskom každého integrovaného centra bude poskytovanie zdravotnej starostlivosti v primárnom kontakte, t.j. v odbore všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast. Zároveň však centrum bude môcť rozšíriť poskytované služby, napríklad v oblasti: gynekológia, stomatológia, ADOS, iné špecializované ambulancie a pod. V centrách však môže byť zabezpečené aj sociálne poradenstvo, rehabilitácie, prevencia, poradenstvo a množstvo ďalších služieb. V priebehu roku 2020 boli už mnohé projekty v realizácii a postupne boli vyhlasované ďalšie výzvy na predkladanie projektových zámerov ako aj výzvy na predkladanie žiadostí o NFP. Do predmetných výziev sa záujemcovia (obce a mestá) zapájali aj z Košického samosprávneho kraja.

Aktivita 8.1.17. Dopravná infraštruktúra

V období 2017 – 2020 prebehla výstavba diaľnice D1 v úseku Budimír – Bidovce. Príprava ostatných úsekov od Bidoviec po hranicu s Ukrajinou je v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie, posudzovania variant trasovania a posúdenia návratnosti investícií. Štát tiež zabezpečuje multimodálnu štúdiu realizovateľnosti.

V rámci výstavby rýchlostných ciest je najlepšie pripravený úsek R2 Šaca – Košické Olšany. Realizácia II. etapy Haniska – Košické Olšany by mala začať v jeseni 2021. Príprava ostatných úsekov od Šace po hranicu s Banskobystrickým krajom je v štádiu územného konania, posudzovania vplyvov na životné prostredie, posudzovania variant trasovania a posúdenia návratnosti investícií.

Z kapitálových prostriedkov KSK bolo financované odstraňovanie havarijných stavov na cestách II. a III. triedy. V období rokov 2016 až 2021 prebiehala príprava a realizácia stavieb financovaných zo zdrojov Európskej investičnej banky (EIB) a Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP).

Aktivita 8.1.18. Príprava projektovej dokumentácie a majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov pod cestami

Príprava projektovej dokumentácie je financovaná buď z kapitálového rozpočtu Košického samosprávneho kraja, alebo ide o oprávnené výdavky v rámci jednotlivých projektov financovaných z eurofondov.

Majetkovoprávne usporiadanie pozemkov pod cestami doteraz nebolo systémovo realizované. Prebieha usporiadanie pozemkov v súvislosti s prípravou konkrétnych stavieb, či už je stavebníkom Košický samosprávny kraj, alebo iní investori.

Novelizáciou zákona č. 446/2001 Z.z. v znení zákona č. 258/2009 Z.z. s účinnosťou od 1.7.2009 pozemky pod cestami KSK, ktoré sú vo vlastníctve štátu, nám štát môže vydať. Avšak keď pozemok nie je súbežný s trasou cesty, je potrebné spracovať geometrický plán, čo predstavuje vysoký finančný nárok na rozpočet KSK.

Ak pozemky pod cestami vlastní fyzická osoba, podľa zákona č. 66/2009 Z.z. usporiadanie pozemkov je možné riešiť cez proces pozemkových úprav buď zámennou pozemkov alebo odkúpením. Tento proces môže trvať 2-3 roky. Odkúpenie neprichádza do úvahy, nakoľko nie sú k dispozícii potrebné finančné zdroje. Zámennu pozemkov neinicujeme, lebo v tom prípade opäť vzniknú náklady na zhotovenie geometrických plánov. Ak by proces inicioval štát, potom tieto výdavky by boli hrazené zo štátneho rozpočtu.

Aktivita 8.1.19. Vytvorenie a rozvoj integrovaného dopravného systému (IDS) časť A IDS

Obchodná spoločnosť IDS Východ, s.r.o. je založená za účelom organizovania systému verejnej dopravy po dopravnej aj tarifnej stránke, na zabezpečenie dopravnej obsluhy vo verejnom záujme, prípravy podkladov pre uzatváranie zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme s dopravcami, kontroly plnenia zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme medzi objednávateľmi a dopravcami, koordinácie činností jednotlivých účastníkov IDS v záujme efektívneho budovania, rozvoja a prevádzkovania IDS a zabezpečovanie dostatočnej mobility obyvateľstva v zmysle zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme, a to najmä pri dochádzke do škôl a zamestnaní a návrhu integrovaných cestovných poriadkov na území východného Slovenska.

Košický samosprávny kraj spolupracuje pri budovaní terminálu integrovanej osobnej prepravy v Trebišove. V roku 2021 bola zahájená prevádzka terminálu integrovanej osobnej prepravy v Michalovciach.

KSK zároveň rokuje s objednávateľom železničnej dopravy (MDV SR) a železničným dopravcom ZSSK, a.s. na zlepšení železničnej dopravnej ponuky v Košickom regióne s cieľom poskytnúť na traťových úsekoch relevantnú a komplexnú železničnú dopravnú obsluhu pre obyvateľov.

Oddelenie dopravy aktívne spolupracuje v problematike zabezpečenia dopravnej obsluhy jednotlivých regiónov na parciálnych poradách za účasti zástupcov obcí, významných zamestnávateľov, oblastných organizácií cestovného ruchu, autobusových dopravcov aj železničného dopravcu ZSSK, a. s.

Pravidelnou spoluprácou Úradu KSK s MDV SR, ZSSK, a.s., a autobusovými dopravcami v Košickom kraji kontinuálne dochádza k skvalitňovaniu cestovného poriadku železničnej aj autobusovej dopravy.

Zintenzívnením spolupráce s autobusovými dopravcami, došlo k skvalitneniu prípojov medzi jednotlivými druhmi dopravy. Úrad KSK v spolupráci s autobusovými dopravcami upravuje autobusové spoje tak, aby boli zachované, resp. vytvorené nové prípoje na železničnú dopravu.

Integráciou dopravy a činnosťou nezávislého organizátora integrovaného dopravného systému prostredníctvom obchodnej spoločnosti IDS Východ, s.r.o. chce KSK dosiahnuť

zlepšenie ekonomického využitia verejných finančných zdrojov investovaných do verejnej pravidelnej dopravy v Košickom kraji, zlepšenie stavu životného prostredia, skvalitnenie poskytovaných služieb pre cestujúcich, udržanie si súčasných a získanie nových cestujúcich.

KSK v spolupráci s PSK a organizátorom IDS Východ, pracujú na zmene z kilometrickej tarify na zónovú tarifu, ktorá prinesie rozdelenie územia východného Slovenska na tarifné zóny. Zónová tarifa prinesie výrazné rozšírenie ponuky cestovných lístkov v prímestskej autobusovej doprave, najmä prestupných a predplatných. Časom sa do zónovej tarify implementuje aj železničná doprava na území východného Slovenska. So zavedením zónovej tarify sa pripravuje zavedenie nových produkt, a to mobilná aplikácia IDS Východ a virtuálna dopravná karta.

Plán udržateľnej mobility Košického samosprávneho kraja – PUM KSK

Košický samosprávny kraj Uznesením č. 453/2020 z 21. zasadnutia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja konaného dňa 26. októbra 2020 v Košiciach, schválil strategický dokument Plán udržateľnej mobility Košického samosprávneho kraja.

Na základe návrhu opatrení PUM pripravuje IDS Východ v spolupráci s oddelením dopravy Úradu KSK implementáciu dopravného modelu Košického kraja prostredníctvom softvéru pre dopravné plánovanie PTV Visum. Pre implementáciu dopravného modelu KSK a matematické modelovanie dopravného a prepravného dopytu a manažment sieťových dát z dopravného modelu IDS Východ vytvára pracovisko pre modelovanie verejnej osobnej dopravy, najmä pre stanovenie trás liniek, obbehov vozidiel a cestovných poriadkov.

Špecifický cieľ 8.2. Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových a podzemných vôd úzko súvisí s budovaním verejných vodovodov a kanalizácií v rámci budovania technickej infraštruktúry, kde je vplyv na znečisťovanie vôd. Otázkou zásobovania pitnou vodou a odvádzania odpadových vôd rieši v súlade so Smernicou o vodách a legislatívou SR „Aktualizácia plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií Košického kraja“, odsúhlasená Ministerstvom životného prostredia SR. Základnou požiadavkou (environmentálne aquis) je dobudovať sieť verejných vodovodov a následne sieť verejných kanalizácií s príslušným napojením na čistiarne odpadových vôd v Košickom kraji. Základná úloha je zabezpečiť kvalitnú pitnú vodu pre všetkých obyvateľov i návštevníkov kraja a odvedením a následným prečistením odpadových vôd zachovať a zlepšiť stav a kvalitu povrchových i podzemných vôd regiónu. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov je napĺňanie tohto cieľa značne spomalené.

Aktivita 8.2.1. Projektové zámery zahrnuté do Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického kraja – Operačný program Kvalita životného prostredia

Na základe aktualizácie Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického kraja z augusta 2018 pokračoval v roku 2020 proces implementácie projektov uvedených v indikatívnom zozname projektových zámerov.

Aktivita 8.2.2. Protipovodňové opatrenia

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja dňa 22.10.2018 schválilo Program obnovy krajiny Košického kraja. Cieľom programu je zmeniť prístup pri obhospodarovaní lesnej a poľnohospodársky využívanej krajiny, ako aj urbánnej krajiny a umožniť vznik vodozadržných opatrení tak, aby podstatná časť dažďovej vody mohla byť zadržaná v krajine. Realizáciou týchto opatrení chce kraj v spolupráci s partnermi prispieť k obnoveniu procesov biodiverzity, k zvýšeniu pôdnej úrodnosti, k zvýšeniu zásoby vodných zdrojov a k ozdraveniu klímy.

Dňa 15.5.2020 bol na zasadnutie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja predložený odpočet prác zrealizovaných v rámci Akčného plánu Programu obnovy krajiny v roku 2019 a Akčný plán na rok 2020. V súlade s plánom bolo v roku 2020 zrealizovaných a odovzdaných 10 dažďových záhrad v areáloch škôl a školských zariadení. Bol podaný projekt „Realizácia vodozádržných opatrení v Technickej akadémii v Spišskej Novej Vsi“, ktorý zahŕňa 7 vodozádržných opatrení na ploche 7 145 m². Bol ukončený projekt „Adaptačná stratégia na zmenu klímy v Košickom kraji“ a schválený medzinárodný projekt „CLIMADAM“ zameraný na klimatickú zmenu – adaptáciu a mitigáciu v Košickom kraji a v Zakarpatskej oblasti Ukrajiny. Organizačne sa zabezpečovala činnosť 6 vodných rád, pripravili sa letáky v rámci projektu „OSA“. V čase od októbra do decembra 2020 sa uskutočnilo prerokovanie a schválenie plánov vodných rád regiónu Abov, Gemer, Spiš, Zemplín I – Trebišov, Zemplín II – Poondavie, Zemplín III – Michalovce, Sobrance. Bol vypracovaný Plán vodných rád Programu obnovy krajiny Košického kraja, ktorý bol schválený Zastupiteľstvom KSK vo februári 2021.

Bol vypracovaný manuál „Obnov si svoj les / poľnohospodársku pôdu / pozemok“ a bola vykonaná pasportizácia 55 stredných škôl za účelom zmapovania podmienok pre realizáciu vhodných foriem „zelených opatrení“ (napr. jazierka, vertikálne steny a pod.).

Aktivita 8.3.1. Projekt ELENA

Predmetom projektu ELENA je príprava investičných zámerov v oblasti znižovania energetickej náročnosti a zvyšovania energetickej efektívnosti budov v správe VÚC (školské, sociálne a kultúrne zariadenia) a partnerských miesta a obcí, s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť pri nasadení obnoviteľných zdrojov energie, vybudovania fotovoltických zariadení a riešenia úsporného verejného osvetlenia v mestách a obciach.

KSK navrhol realizáciu investičných aktivít v budovách 5 školských internátov (A. Garbana, Považská, Medická, Športové gymnázium a Hotelová akadémia Spišská Nová Ves) a areálu na Strojárskej ulici. Mestá a obce budú realizovať investície v 45 budovách škôl, kultúrnych inštitúcií, administratívy, OZE a na verejnom osvetlení. Do technickej asistencie ELENA je zapojených 55 objektov a 8 verejných osvetlení.

Dňa 23.09.2020 došlo k uzavretiu zmluvy o financovaní služieb súvisiacich s realizáciou projektu medzi EIB a KSK. Účinnosť Zmluvy ELENA bola dojednaná na 01.01.2021, t.j. realizácia projektu ELENA začala až začiatkom roka 2021.

Od uzavretia zmluvy až do samotného začiatku realizácie bolo uskutočnených viacero prípravných procesov za účelom prípravy realizácie, či už po stránke personálnej, technickej ako aj finančnej.

Aktivita 8.3.2. Zvýšenie kvality ovzdušia

Úroveň znečistenia ovzdušia v rámci Košického kraja je najvyššia v oblasti mesta Košice a v jeho zázemí, kde sa dlhodobo produkuje v rámci ostatných oblastí SR najviac emisií tuhých znečisťujúcich látok, skupiny plyných anorganických znečisťujúcich látok a ťažkých kovov. V oblasti Zemplína okrem základných znečisťujúcich látok zostávajú závažné emisie sírovodíka, chlóru, merkaptánov, organických látok a ďalších látok vplyvom zdrojov situovaných v okrese Michalovce. Úzke a slabo ventilované doliny a kotliny najmä na severozápade a západe kraja môžu byť ohrozené zvýšenými koncentraciami tuhých znečisťujúcich látok v ovzduší z lokálnych kúrenísk. Pre sídla s nadmerným znečistením ovzdušia, ktoré sú na základe meraní SHMÚ klasifikované ako Oblasti riadenia kvality ovzdušia, sú vypracované a schválené osobitné Programy na zlepšenie kvality ovzdušia. Ide o sídla Košice, Bočiar, Hanisku, Sokolany, Veľkú Idu a Krompachy. Na základe modelovania SHMÚ boli vymedzené ďalšie rizikové oblasti kvality ovzdušia. Pre oblasti riadenia kvality ovzdušia aj pre rizikové oblasti sa pracuje na aktualizácii, príp. tvorbe nových programov na

zlepšenie kvality ovzdušia. Manažér kvality ovzdušia na KSK aktívne na týchto programoch pracuje v rámci projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia.

Dodržanie limitov znečisťovania ovzdušia v sledovaných ukazovateľoch vo veľkej miere závisí od druhu alokovaného priemyslu v Košickom kraji, ako sú hutnícky a chemický priemysel. V sledovanom období sa výrazne hodnoty znečistenia ovzdušia nezvýšili práve pôsobením strojárskoho, elektrotechnického a potravinárskeho priemyslu. Nevytvárajú sa nové veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré by výrazne zhoršovali kvalitu ovzdušia v kraji. Zavádzaním moderných BAT technológií dochádza k zmierneniu záťaže pôsobiacej na kvalitu života v regióne Košického kraja. Veľkým mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia je automobilová doprava, ktorá je stále hustejšia a príslušná dopravná sieť (rýchlostné cesty, diaľnice, obchvaty osídlených častí) absentuje. Jej pričinením sú vysoké hodnoty koncentrácie oxidov dusíka aj emisie tuhých znečisťujúcich látok. Nedostatočnou podporou výmeny vykurovacích zariadení a zle odkontrolovaným využívaním obnoviteľných zdrojov energie (OZE, biomasa, drevná štiepka, brikety, pelety, palivové drevo), došlo k zhoršeniu kvality ovzdušia aj vo vidieckych a podhorských oblastiach. Prispeli k tomu aj obyvatelia kraja, ktorí častokrát nepoužívajú kvalitné, alebo správne palivo pre ich vykurovacie zariadenie, neužívajú vykurovacie zariadenia podľa správnych technologických postupov, poprípade zanedbávajú revíziu týchto zariadení a raritou nie je ani absencia znalostí o správnych vykurovacích technikách. V snahe dosiahnuť využívanie OZE do roku 2020 vo výške 20% celkovej vyrobenej energie teda mohlo dôjsť aj ku krátkodobému znehodnoteniu ovzdušia v oblastiach, ktoré boli z hľadiska kvality ovzdušia bezproblémové. Povedomie o správnom vykurovaní domácností zvyšuje projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia, ktorý KSK implementuje od roku 2020. V roku 2020 bol zaznamenaný pokles koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší a ani na jednej meracej stanici nebola prekročená limitná na ochranu zdravia ľudí pre SO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, benzén ani CO, na rozdiel od roku 2019. Cieľová hodnota bola prekročená na meracej stanici v Krompachoch pre benzo(a)pyrén. Prejavuje sa tu vplyv kombinácie viacerých zdrojov – cestnej dopravy, vykurovania domácností a priemyselného zdroja.

Aktivita 8.4.1. Materiálové zhodnocovanie odpadov

Zhodnocovanie komunálnych odpadov kolíše medziročne bez veľkých výkyvov v závislosti od dopytu po komoditách materiálového zhodnocovania odpadu (plasty, papier, sklo, kovy, pneumatiky, elektroodpad). Miera energetického zhodnotenia komunálnych odpadov sa z roka na rok zvyšuje. Vďaka výstavbe zberných dvorov v jednotlivých sídlach dochádza k vysokej miere separácie odpadu a následnému zhodnoteniu. V rámci niektorých zberných dvorov sú vytvárané aj kompostoviská, kde sú spracovávané, zhodnocované biologicky rozložiteľné odpady hlavne z komunálnej sféry a ich objem je každoročne vyšší. Obce a mestá majú snahu o zvýšenie percenta separácie zmesového komunálneho odpadu, ktoré ale závisí od možností zhodnotenia (materiálového) jednotlivých separovaných komodít. Najväčšie problémy sú so zhodnocovaním plastov, ktoré sa hromadia na zberných dvoroch a v konečnom dôsledku sa „energeticky zhodnocujú“ (spaľujú) v rôznych zariadeniach na energetické zhodnocovanie odpadu (KOSIT a.s., Holcim-cementáreň v Turni nad Bodvou, zariadenia na spoluspaľovanie odpadu s biomasou a pod.). Tieto prevádzky „zhodnotením“ odpadu nepriaznivo ovplyvňujú kvalitu ovzdušia Košického kraja. Samosprávy sa snažia zhodnocovať biologicky rozložiteľný odpad (BRO) vo vlastnej rézii bez pomoci certifikovaných organizácií pôsobiacich v odpadovom hospodárstve. Separácia odpadu, jej propagácia medzi občanmi je veľmi prospešná aktivita, ale mína sa účinku bez komplexnej stratégie nakladania s odpadmi od jej vzniku až po likvidáciu, či zhodnotenie každej jednej separovanej komodity (prúdy odpadov). Riešením problémov v odpadovom

hospodárstve by bol postupný prechod na obehové hospodárstvo (cirkulárna ekonomika), kde je cieľom predchádzanie vzniku odpadov.

Aktivita 8.5.1. Organizovanie konferencií, seminárov, školení a workshopov za účelom zvýšenia povedomia

Na území Košického kraja sú dve chránené krajinné oblasti s celkovou rozlohou 33 105 ha a dva národné parky s celkovou rozlohou 54 374 ha, v rámci ktorých sú maloplošné chránené územia – národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie, chránené prírodné výtvory. V rámci európskej siete chránených území (NATURA 2000) sa v Košickom kraji nachádza 10 chránených vtáčích území s celkovou rozlohou 394 537,07 ha a 50 území európskeho významu. V kraji sú situované tri chránené vodohospodárske oblasti s rozlohou 54 200 ha, ktoré zabezpečujú kvalitu pitnej vody čerpanej z týchto oblastí. V súčasnosti sú vytypované územia ohrozené povodňami a tvoria sa mapy povodňového rizika a povodňového ohrozenia (Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.) pre vodohospodársky významné toky Hornád, Torysa, Ondava, Laborec, Uh, Bodrog.

V predošlom období bola vykonaná a v súčasnosti v praxi realizovaná zonácia Národného parku Slovenský raj, kde sú určené limity využívania územia Národného parku Slovenský raj a jeho ochranného pásma. Bol schválený nový Návštevný poriadok Národného parku Slovenský raj, ktorý je hlavným regulačným nástrojom aktivít a návštevnosti v chránenom území. V súčasnosti je citeľný tlak vlastníkov a developerských organizácií na presadzovanie svojich aktivít v chránených územiach, preto je potrebné vypracovať a realizovať projekty zonácií aj pre ostatné chránené územia (národné parky, chránené krajinné oblasti), ktoré by striktne určili spôsob využitia krajiny a v praxi tieto limity prísne dodržiavať.

2.4. Návrh na zmeny aktivít

Vzhľadom na zmeny priorít a potrieb Košického kraja navrhujeme nasledovné úpravy v zozname špecifických cieľov a aktivít:

Špecifický cieľ / aktivita	Názov	Zmena
4.2.1.	Organizovanie konferencií, seminárov a workshopov za účelom zvýšenia povedomia o potrebe občianskej participácie	Zvyšovanie povedomia v oblasti občianskej participácie s cieľom aktivizácie znevýhodnených a zraniteľných obyvateľov na trhu práce

3. Ukazovatele výsledku a dopadu

3.1. Ukazovatele výsledku

Ukazovatele výsledku sú stanovené v každom projekte individuálne podľa podmienok získania finančných prostriedkov (grantov) na realizáciu projektu vrátane východiskových a cieľových hodnôt. V prípade, že takýto postup nie je možný, napríklad pri stanovení opatrení, ktoré nie sú financované z kohéznej pomoci alebo verejných zdrojov, použijú sa vybrané ukazovatele z Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR.

Tabuľka č. 1 – Hodnoty indikátorov výsledku za Košický kraj za roky 2017 – 2020

Ukazovatele výsledku	2017	2018	2019	2020
Miera zamestnanosti (20-64, VZPS, %)	65,1	67,5	68,4	67,6
Výdavky na výskum a vývoj (% z HDP)	0,73	0,62	0,65	-
Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 až 34 rokov, odhad)	30,5	33,3	39,9	-
Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (% populácie)	19,8	20,3	21,3	-
Regionálny HDP (mil. PKS)	13 694	13 834	13 979	-
Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu (%)	55,5	61,6	64,3	66,8
Podiel obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov (v %)	84,6	84,9	85,3	85,8
Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť (v %)	65,4	65,1	65,7	66,0
Produkcia tuhých emisií (v tonách)*	2 907,0	2 587,4	1 374,5	-
Produkcia oxidu uhľnatého (v tonách)*	116 696,7	105 103,8	68 579,7	-

*NEIS údaje za vybrané stacionárne zdroje (veľké a stredné) znečistenia bez lokálnych kúrenísk (domácností)
Zdroj: Štatistický úrad SR, SHMÚ

3.2. Ukazovatele dopadu

V rámci ukazovateľov dopadov boli stanovené dva základné ukazovatele:

1. počet novovytvorených pracovných miest
2. index regionálnej identity (IRI)

Počet novovytvorených pracovných miest v hospodárstve je hodnotený na základe údajov priemerného evidenčného počtu zamestnancov podľa ekonomickej činnosti v Košickom kraji, ktoré sleduje Štatistický úrad SR. V roku 2019 bol celkový priemerný evidenčný počet zamestnancov na úrovni 197 573 osôb, čo je oproti roku 2017 nárast o 2,2% (4 299 osôb). V rámci ekonomickej činnosti bol najvyšší percentuálny nárast počtu zamestnancov v oblasti odborných, vedeckých a technických činností, v oblasti stavebníctva a v oblasti činnosti v oblasti nehnuteľností, kde ich počet vzrástol približne o 30%.

Tabuľka č. 2 – Priemerný evidenčný počet zamestnancov podľa ekonomickej činnosti v Košickom kraji za roky 2017 – 2020

Ekonomická činnosť	2017	2018	2019	2020
Spolu	179 099	187 567	193 274	197 573
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	3 663	4 013	4 653	3 776
Priemysel spolu	47 444	46 493	45 226	44 102
Ťažba a dobývanie	545	682	438	318
Priemyselná výroba	41 204	40 162	39 247	37 999
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2 326	2 430	2 322	-
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd,	3 368	3 219	3 219	-

odpady a služby odstraňovania odpadov				
Stavebníctvo	6 937	8 691	8 055	10 468
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	21 326	22 377	23 687	23 238
Doprava a skladovanie	15 554	15 023	16 029	16 375
Ubytovacie a stravovacie služby	2 349	2 480	4 829	4 610
Informácie a komunikácia	6 138	8 266	7 549	7 356
Finančné a poisťovacie činnosti	1 731	1 498	1 617	1 709
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1 477	2 816	2 974	3 860
Odborné, vedecké a technické činnosti	5 013	6 518	5 499	7 292
Administratívne a podporné služby	6 999	8 107	8 723	8 531
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	18 596	19 294	20 232	21 170
Vzdelávanie	19 485	21 637	21 377	22 398
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	17 502	15 828	17 034	17 290
Umenie, zábava a rekreácia	1 935	2 480	3 024	2 527
Ostatné činnosti	2 949	2 046	2 768	2 873

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na výpočet **kvantitatívneho zisťovania IRI** boli použité údaje za rok 2020, v prípade nedostupnosti aktuálnych údajov bol použitý údaj za rok 2019.

Indikátory boli stanovené v metodike tvorby a vyhodnocovania IRI schválenej Zastupiteľstvom KSK (Uznesenie č. 441/2016) v rámci troch základných oblastí rozvoja PHSR KSK 2016 – 2022 – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej.

Všetky indikátory boli merané na úrovni Košického kraja. Pre potreby transformácie hodnôt boli použité maximálne a minimálne hodnoty indikátorov v rámci krajov SR. V prípade indikátorov, ktoré sú stanovené vlastným zisťovaním, je minimálna a maximálna hodnota stanovená v rozpätí očakávaných hodnôt, s minimom na úrovni 0. Indikátory, u ktorých sa priaznivé hodnotenie zvyšuje so znižujúcou hodnotou, sú v tabuľke označené ako indikátory s negatívnou závislosťou (napr. miera evidovanej nezamestnanosti).

Vzhľadom na rozdielne merné jednotky jednotlivých indikátorov boli ich hodnoty normované a vážené. Transformované hodnoty boli násobené prídelenou váhou tak, aby každá oblasť vytvárala súčet hodnôt 100. V rámci jednotlivých oblastí bol stanovený rôzny počet indikátorov, súčet ich váh je vždy 100. Počet indikátorov a ich maximálna váha v rámci oblasti je nasledovná:

- hospodárska oblasť – 10 indikátorov – maximálna váha 1 indikátora 10,0 (100/10),
- sociálna oblasť – 15 indikátorov – maximálna váha 1 indikátora 6,7 (100/15),
- environmentálna oblasť – 20 indikátorov – maximálna váha 1 indikátora 5,0 (100/20).

Vzhľadom na dôležitosť všetkých ukazovateľov vo vybraných oblastiach boli váhy v rámci oblasti prídelené konštantne, každý indikátor má teda v rámci danej oblasti rovnakú váhu.

Tabuľka č. 3 – Hodnoty indikátorov IRI za Košický kraj v rokoch 2017 – 2020

Indikátory	2017	2018	2019	2020
HOSPODÁRSKA OBLASŤ				
miera zamestnanosti vo veku 20 - 64 rokov (%)	65,1	67,5	68,4	67,6
miera evidovanej nezamestnanosti (%) ¹	9,94	8,17	7,57	10,55
podiel uchádzačov o zamestnanie v evidencii nad 24 mesiacov (%) ¹	41,72	37,95	33,00	27,97
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví informácií a komunikácií (J) ³	416	2 128	0	0
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví	590	1 505	0	1 793

odborných, vedeckých a technických činností (M) ³				
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví informácií a komunikácií (J) a tvorivých a umeleckých činností (R) ³	546	2 673	0	0
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví dopravy a skladovania (H) ³	111	0	1 006	346
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví ubytovacích a stravovacích služieb (I) a činnosti cestovných agentúr (N) ³	1 875	1 239	2 965	0
počet sociálnych podnikov (zamestnávateľov prechodného zamestnania)	0	3	18	34
počet družstiev (počet novovzniknutých družstiev)	19	23	11	14
SOCIÁLNA OBLASŤ				
priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnanca (EUR)	1 025	1 110	1 179	1 238
miera rizika chudoby - 60% medián (%) ¹	15,5	15,8	16,6	15,8
priemerný disponibilný ekvivalentný príjem domácnosti (EUR/mesiac)	577	631	670	705
počet verejných zákaziek realizovaných v koncepte zeleného obstarávania	278	263	67	688
počet občianskych združení, neziskových organizácií a nadácií (počet záujmových združení)	1 951	2 736	2 771	2 851
podiel prijímateľov sociálnych služieb v kraji na 1000 obyvateľov kraja (%)	6,7	7,3	8,4	8,2
stredná dĺžka života pri narodení u mužov (priemer za posledné 3 roky)	72,98	73,31	73,47	73,51
stredná dĺžka života pri narodení u žien (priemer za posledné 3 roky)	79,95	80,25	80,47	80,18
dojčenská úmrtnosť (%) ¹	8,81	7,93	8,73	9,45
index vzdelanosti pracujúcich EAO	91,7	100,3	103,8	112,7
hrubá miera migračného salda (%)	-0,46	-0,58	-0,42	0,14
podiel domácností žijúcich v nájme, podnájme (%)	12,0	8,7	7,7	4,9
počet obyvateľov zapojených do dobrovoľníckej činnosti	55 000	60 000	60 000	60 000
počet návštevníkov v múzeách, galériách, divadlách a v knižniciach	1 727 245	1 658 314	1 615 187	846 804
celkové čisté náklady na 1 návštevníka (múzeá, galérie, divadlá, knižnice) (EUR)	13,4	14,7	17,6	33,1
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ				
podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov (%)	84,6	84,9	85,3	85,8
podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť (%)	65,4	65,1	65,7	66,0
počet miest v sociálnych zariadeniach na 1000 obyvateľov	7,26	7,54	7,95	8,80
počet lôžok v zdravotníckych zariadeniach na 1000 obyvateľov	7,01	6,55	6,58	6,60
podiel ciest I. a II. triedy vo veľmi dobrom, dobrom a vyhovujúcom stave (%)	64,8	64,2	63,9	66,8
hustota diaľnic a rýchlостných ciest (vrátane privádzačov) (km/tis. km ²)	6,6	7,2	5,5	5,5
počet čistiární odpadových vôd	93	95	96	98
objem čistených odpadových vôd (tis. m ³)	50 090	45 784	43 493	47 792
objem imisii PM ₁₀ (µg.m ⁻³) ¹	30,3	29,0	25,9	21,2

objem tuhých emisií (t/km ²) ^{1,2}	0,44	0,43	0,38	0,20
objem emisií oxidu siričitého (t/km ²) ^{1,2}	1,09	1,34	1,03	0,63
objem emisií oxidu dusíka (t/km ²) ^{1,2}	1,22	1,26	1,32	0,93
objem emisií oxidu uhoľnatého (t/km ²) ^{1,2}	16,75	17,28	15,56	10,15
podiel elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov z hrubej spotreby elektrickej energie (údaj za SR) (%) ²	22,5	21,3	21,5	21,9
percento zhodnocovaného komunálneho odpadu materiálovo (%)	13,60	20,63	22,46	27,12
percento zhodnocovaného komunálneho odpadu kompostovaním (%)	12,41	10,51	9,86	10,12
množstvo zhodnoteného komunálneho odpadu (kg/obyv.)	177,80	202,84	218,38	242,10
separovane zbierané zložky komunálneho odpadu (t)	64 169	75 460	69 114	82 795
podiel lesných pozemkov na celkovej výmere kraja (%)	39,85	39,87	39,88	39,92
počet prenocovaní návštevníkov v ubytovacích zariadeniach	762 490	830 079	1 055 845	545 839

¹ indikátor s negatívnou závislosťou

² údaj za predchádzajúci rok

³ v prípade medziročného poklesu počtu pracovných miest v danom odvetví je v kraji evidovaných 0 miest

Zdroj: ŠÚ SR, ÚPSVaR SR, MPSVaR SR, VÚC, NCZI, NOC, SSC, SHMÚ, EUROSTAT, SAŽP

Tabuľka č. 4 – Indikátory IRI za Košický kraj, rok 2020

Indikátory	Hodnota	Min hodnota	Max hodnota	Vážená hodnota
HOSPODÁRSKA OBLASŤ				
miera zamestnanosti vo veku 20 - 64 rokov (%)	67,6	67,6	79,8	0,00
miera evidovanej nezamestnanosti (%) ¹	10,55	4,71	11,39	1,26
podiel uchádzačov o zamestnanie v evidencii nad 24 mesiacov (%) ¹	27,97	4,37	27,97	0,00
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví informácií a komunikácií (J) ³	0	0	968	0,00
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví odborných, vedeckých a technických činností (M) ³	1 793	0	4 071	4,40
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví informácií a komunikácií (J) a tvorivých a umeleckých činností (R) ³	0	0	445	0,00
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví dopravy a skladovania (H) ³	346	0	1 192	2,90
počet novovytvorených pracovných miest v odvetví ubytovacích a stravovacích služieb (I) a činnosti cestovných agentúr (N) ³	0	0	1 580	0,00
počet sociálnych podnikov (zamestnávateľov prechodného zamestnania)	34	10	38	8,57
počet družstiev (počet novovzniknutých družstiev)	14	1	14	10,00
SOCIÁLNA OBLASŤ				
priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnanca (EUR)	1 238	1 086	1 688	1,68
miera rizika chudoby - 60% medián (%) ¹	15,8	3,7	18,3	1,14
priemerný disponibilný ekvivalentný príjem domácnosti (EUR/mesiac)	705	636	887	1,83
počet verejných zákaziek realizovaných	688	672	3870	0,03

v koncepte zeleného obstarávania				
počet občianskych združení, neziskových organizácií a nadácií (počet záujmových združení)	2851	2159	6464	1,07
podiel prijímateľov sociálnych služieb v kraji na 1000 obyvateľov kraja (%)	8,2	8,0	15,4	0,18
stredná dĺžka života pri narodení u mužov (priemer za posledné 3 roky)	73,51	73,25	75,72	0,70
stredná dĺžka života pri narodení u žien (priemer za posledné 3 roky)	80,18	80,18	81,91	0,00
dojčenská úmrtnosť (%) ¹	9,45	1,72	9,45	0,00
index vzdelanosti pracujúcich EAO	112,7	90,2	132,2	3,57
hrubá miera migračného salda	0,14	-1,50	8,39	1,10
podiel domácností žijúcich v nájme, podnájme (%)	4,9	4,9	10,5	0,00
počet obyvateľov zapojených do dobrovoľníckej činnosti	60 000	0	100 000	4,00
počet návštevníkov v múzeách, galériách, divadlách a v knižniciach	846 804	463 128	1 520 173	2,42
celkové čisté náklady na 1 návštevníka (múzeá, galérie, divadlá, knižnice) (EUR)	33,1	15,3	64,8	2,40
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ				
podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov (%)	85,8	82,1	98,6	1,12
podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť (%)	66,0	57,3	91,7	1,26
počet miest v sociálnych zariadeniach na 1000 obyvateľov	8,80	8,46	10,84	0,71
počet lôžok v zdravotníckych zariadeniach na 1000 obyvateľov	6,60	3,97	7,01	4,33
podiel ciest I. a II. triedy vo veľmi dobrom, dobrom a vyhovujúcom stave (%)	66,8	54,0	67,3	4,81
hustota diaľnic a rýchlostných ciest (vrátane privádzačov) (km/tis. km ²)	5,5	5,5	61,9	0,00
počet čistiarní odpadových vôd	98	34	165	2,44
objem čistených odpadových vôd (tis. m ³)	47 792	37 584	103 675	0,77
objem imisií PM ₁₀ (µg.m ⁻³) ¹	21,2	18,9	22,8	2,05
objem tuhých emisií (t/km ²) ^{1,2}	0,20	0,02	0,20	0,00
objem emisií oxidu siričitého (t/km ²) ^{1,2}	0,63	0,02	1,63	3,11
objem emisií oxidu dusíka (t/km ²) ^{1,2}	0,93	0,14	2,08	2,96
objem emisií oxidu uhoľnatého (t/km ²) ^{1,2}	10,15	0,15	10,15	0,00
podiel elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov z hrubej spotreby elektrickej energie (údaj za SR) (%) ²	21,9	8,0	75,1	1,04
percento zhodnocovaného komunálneho odpadu materiálovo (%)	27,12	21,47	27,57	4,63
percento zhodnocovaného komunálneho odpadu kompostovaním (%)	10,12	10,12	39,16	0,00
množstvo zhodnoteného komunálneho odpadu (kg/obyv.)	242,10	148,17	390,28	1,94
separovane zbierané zložky komunálneho odpadu (t)	82 795	76 140	105 685	1,13
podiel lesných pozemkov na celkovej výmere	39,92	15,29	56,35	3,00

kraja (%)				
počet prenocovaní návštevníkov v ubytovacích zariadeniach	545 839	545 839	2 425 503	0,00

¹ indikátor s negatívnou závislosťou

² údaj za predchádzajúci rok

³ v prípade medziročného poklesu počtu pracovných miest v danom odvetví je v kraji evidovaných 0 miest

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výsledok kvantitatívneho zisťovania IRI pozostáva zo súčtu vážených hodnôt všetkých troch oblastí, pričom váhy jednotlivých oblastí boli stanovené nasledovne:

- Hospodárska oblasť (HO) – 25%
- Sociálna oblasť (SO) – 50%
- Environmentálna oblasť (EO) – 25%

Výpočet kvantitatívnej časti ukazovateľa IRI:

$IRI = (0,25 * \Sigma \text{ vážených hodnôt HO}) + (0,5 * \Sigma \text{ vážených hodnôt SO}) + (0,25 * \Sigma \text{ vážených hodnôt EO})$

Tabuľka č. 5 – Hodnoty indikátorov IRI za Košický kraj v rokoch 2017 – 2020

	2017	2018	2019	2020
Hospodárska oblasť	32,82	49,17	24,38	27,14
Sociálna oblasť	23,00	25,09	22,24	20,13
Environmentálna oblasť	27,75	27,05	27,93	35,31
Hodnota IRI	26,64	31,60	24,20	25,68

Zdroj: Vlastné spracovanie

Meranie kvantitatívnej časti IRI dosiahlo v roku 2020 hodnotu **25,68 bodu**, oproti hodnote z roku 2019 vzrástla o 1,48 bodu.

Na celkovú hodnotu IRI má dlhodobý vplyv predovšetkým vývoj hodnoty v hospodárskej oblasti, kde v poslednom období nebol zaznamenaný rast počtu zamestnancov v niektorých sledovaných odvetviach, prípadne došlo len k malému nárastu, čím hodnota ukazovateľa za danú oblasť výrazne poklesla oproti roku 2018. Nárast oproti posledným rokom možno sledovať v environmentálnej oblasti, kde si Košický kraj svoje postavenie voči ostatným krajom polepšil najmä v oblasti nakladania s komunálnym odpadom a v zlepšenom účte emisií, na čo mala výrazný vplyv pandemická situácia, ktorá sa prejavila aj v hospodárstve.

Kolektív spoluautorov:

Mgr. Katarína Rosičová, PhD.	odbor regionálneho rozvoja
Ing. Barbora Kováčová	odbor regionálneho rozvoja
Ing. arch. Peter Serfözö	odbor regionálneho rozvoja
PhDr. Ing. Marcela Jokel'ová	odbor regionálneho rozvoja
Mgr. Ján Rudy	odbor regionálneho rozvoja
Ing. Miroslav Fazekaš, PhD.	odbor dopravy
Ing. Vladimír Hlivák	oddelenie energetiky
Ing. Eva Bruženačková	odbor kultúry
Ing. Viera Dulinová	odbor projektov a investícií
Mgr. Petronela Nagyová	odbor projektov a investícií
PhDr. Vladimíra Maršaleková	odbor sociálnych vecí
PhDr. Peter Dringuš	oddelenie zdravotníctva
Ing. Peter Kutrucz	odbor školstva
Ing. Mária Kokardová	odbor školstva
Mgr. Natália Vince	odbor školstva
Mgr. Marián Horenský, PhD.	oddelenie športu
Ing. Julianna Orbán Máté, PhD.	EZÚS Via Carpatia
Mgr. Henrieta Kiralvargova	Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice
Mgr. Mirka Langerová, PhD.	Dobrovoľnícke centrum Košického kraja

Zoznam skratiek

ADOS	Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti
APS	Ambulantná pohotovostná služba
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
CIZS	Centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti
CNIC	Košický klaster nového priemyslu
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
CSR	Spoločenská zodpovednosť (Corporate social responsibility)
DI	Deinštitucionalizácia
DSS	Domov sociálnych služieb
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EHMK	Európske hlavné mesto kultúry
EIB	Európska investičná banka
EPC	Energy Performance Contracting
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EUROSTAT	Európska štatistika
EÚ	Európska Únia
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce
GLIP	Globálny logistický industriálny park
HDP	Hrubý domáci produkt
ICKK	Inovačné centrum Košického kraja
IDS	Integrovaný dopravný systém
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IoT	Internet vecí (angl. Internet of Things) – prepojenie vstavaných zariadení s internetom
IRI	Index regionálnej identity
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IT	Informačné technológie
KSK	Košický samosprávny kraj
KROVaP	Krajská rada pre odborné vzdelávanie a prípravu
MAS	Miestna akčná skupina

MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	Malé a stredné podniky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
NPDI	Národný projekt deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NOC	Národné osvetové centrum
NsP	Nemocnica s poliklinikou
OKaCR	Odbor kultúry a cestovného ruchu
OP KŽP	Operačný program kvalita životného prostredia
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PHSR KSK 2016 – 2022	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022
PKS	Parita kúpnej sily
PSK	Prešovský samosprávny kraj
PUM	Plán udržateľnej mobility
RIS	Regionálna inovačná stratégia Košického kraja
SAV	Slovenská akadémia vied
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SDV	Systém duálneho vzdelávania
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SR	Slovenská republika
SOŠ	Stredná odborná škola
SPŠ	Stredná priemyselná škola
SSC	Slovenská správa ciest
SŠ	Stredná škola
ŠUV	Škola úžitkového výtvarníctva
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠZ	Špecializované zariadenie
TAPE	Cezhraničný akčný plán zamestnanosti pre mikroregión Cserehát
TIP-UPJŠ	Technologicky – Inovačného Parku pri UPJŠ
TUKE	Technická univerzita v Košiciach
UPJŠ	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
ÚPSVaR SR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
UVLF	Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
UVP	Univerzitný vedecký park
VÚC	Vyšší územný celok
VZPS	Výberové zisťovanie pracovných síl
ZLPS	Zubno-lekárska pohotovostná služba
ZpS	Zariadenie pre seniorov
ZSSK, a. s.	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
ZŠ	Základná škola
Z.z.	Zbierka zákonov